Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Комуністычная партыя (большэвікоў) Беларусі

ЗВЯЗДА

ОРГАН ЦК і МЕНСКАГА АБКОМА КП(б)Б

№ 287 (6263) | 15 снежня 1938 г., чацвер | ЦАНА 10 КАП.

СЁННЯ Ў НУМАРЫ:

Дастойна сустрэнем XX-годдзе БССР.

Здабытае і заваяванае: Гігант панчошна-трыкатажнай прамысловасці.

На сесіі Акадэміі навук БССР.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЕ:

У дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б).

І. Лочмель — Крымская кампанія.

С. Лясneўскі — Парочная практыка Палескага абкома.

Р. Сыркін — Дзелавая дапамога інтэлігенцыі.

І. Калымага — Мерапрыемствы кабінета друку.

ЖЫЦЦЕ ЧЫРВОНАЙ АРМІІ:

А. Любімцаў — Перадавое аддзяленне.

І. Праўдзін — Маладыя патрыёты.

Г. Ясюцін — Браты Дзёміны — перадавікі баявой вучобы.

АРТЫКУЛЫ:

Ю. Ярцэў — Унутранае становішча Японіі.

М. Фінагенаў — Павялічыць выпуск тавараў шырокага спажывання.

Д. Малевіч — Злачынная бесклапотнасць.

ЗА РУБЯЖОМ:

Дэкларацыя чэхаславацкага ўрада.

Далейшая фашызацыя Славакіі.

Пісьмо французскай компартыі камітэту народнага фронта.

Ваенныя прыгатаванні Германіі на польскай граніцы.

На франтах у Іспаніі.

Гадавіна падзення Нанкіна.

Ваенныя дзеянні ў Кітаі.

«Пасрэдніцтва» Чэмберлена.

Выхоўваць комсамол у духу непрымірымасці да ворагаў

Совецкая моладзь і яе перадавы атрад — ленінска-сталінскі комсамол карыстаецца заслужанай любоўю ў сваёй роднай мацеры — Усесаюзнай комуністычнай партыі (большэвікоў), у свайго роднага бацькі таварыша Сталіна і ўсяго совецкага народа. Маладыя большэвікі — комсамолкі і комсамольцы з'яўляюцца баявымі памочнікамі партыі Леніна—Сталіна, яе невычарпальным рэзервам. У радах комсамола выхоўваюцца актыўныя будаўнікі соцыялістычнага грамадства. Партыя выхоўвала і выхоўвае комсамол у духу бязмежнай адданасці нашай радзіме, прывівае яму высокія якасці — бясстрашша, мужнасць, большэвіцкую прынцыповасць і ленінска-сталінскую непрымірымасць да трацкісцка-бухарынскіх і нацыянал-фашысцкіх агентаў замежных разведак.

Ленінска-сталінскі комсамол у самаадданай барацьбе за будаўніцтва соцыялізма апраўдваў і апраўдвае высокае давер'е партыі і совецкага народа. Поспехі комсамола велізарныя! Але партыя, асабіста таварыш Сталін вучылі і вучаць комсамол не кічыцца, не зазнавацца дасягнутымі поспехамі, не пачываць на лаўрах. У дзень 20-годдзя комсамола Сталінскі Цэнтральны Камітэт у сваім прывітанні ўказваў, што поспехі ў рабоце комсамола «... былі-б больш значнымі і ўсебаковымі, калі-б ЦК ВЛКСМ не дапусціў у апошні час рад сур'ёзных памылак у справе ідэйнага выхавання моладзі, ачышчэння Комсамола ад варожых элементаў і вылучэння новых кадраў комсамольскіх работнікаў на кіруючую работу».

VII пленум ЦК ВЛКСМ, у рабоце якога прымалі ўдзел таварышы Сталін, Андрэеў, Жданаў, Шкіратаў, Маленкоў, выкрыў антыпартыйную, наскрозь прагніўшую практыку, якая доўгі час насаджалася ў апараце ЦК ВЛКСМ. За пасобніцтва ворагам народа, укрывацельства чуждых элементаў, за расправу над чэснымі работнікамі, якія прабавалі выкрыць тварыўшыяся агіднасці ў апараце, палітычна абанкроціўшыяся, разлажыўшыяся кіраўнікі выгнаны з ЦК ВЛКСМ. Гэта рашэнне VII пленума аднадушна адобрыў комсамольскі актыў Масквы, Ленінграда і іншых гарадоў. Комсамольцы востра крытыкуюць прарывы ў рабоце комсамола, выганяюць з кіраўніцтва капіроўшчыкаў антыпартыйнай практыкі былых кіраўнікоў ЦК ВЛКСМ, павышаюць сваю рэволюцыйную пільнасць, каб да канца выкрыць замаскіраваўшыхся ворагаў і іх пасобнікаў.

Як і ўвесь ленінскі комсамол, менская гарадская комсамольская арганізацыя цалкам і поўнасцю адобрыла рашэнне VII пленума ЦК ВЛКСМ. Сход менскага гарадскога комсамольскага актыва астаўся нездаволеным дакладам сакратара ЦК ЛКСМБ тав. Кавалькова, які стараўся згладзіць вострыя вуглы. Комсамольцы з усёй відавочнасцю выкрылі заціск самакрытыкі ў апараце ЦК ЛКСМБ, адсутнасць калегіяльнасці ў кіраўніцтве, чынапачытанне, падбор кадраў не па палітычных і дзелавых якасцях, а па сямейнаму прынцыпу, прытупленне рэволюцыйнай пільнасці, адсутнасць клопатаў аб маладых кадрах, аб ідэйным выхаванні комсамольцаў. ЦК ЛКСМБ, па сутнасці, паклаў пад сукно рашэнне IV пленума ЦК ВЛКСМ, якое было накіравана на бязлітаснае выкрыццё ворагаў народа ў комсамоле.

Можна прывесці мноства прыкладаў, калі ў ЦК ЛКСМБ разглядалі апеляцыі выключаных і аднаўлялі ў комсамоле людзей, якіх потым выкрывалі органы НКВД як заклятых ворагаў народа. Сакратар Менскага гаркома комсамола т. Рапапорт «расследваў» дзве апеляцыі, зрабіў вывад, што людзей неабходна аднавіць у комсамоле, а праз некаторы час аказалася, што яны ворагі. Такія-ж справы тварылі і іншыя работнікі апарата ЦК ЛКСМБ, але гэтаму кіраўнікі ЦК ЛКСМБ не надавалі палітычнага значэння.

На III пленуме ЦК ЛКСМБ комсамольцы выкрылі буйнейшыя памылкі былых яго кіраўнікоў, якія скажалі ленінска-сталінскую нацыянальную палітыку, насаджалі падхалімства, угодніцтва, усыплялі пільнасць комсамольцаў. Тады выкрываліся памылкі і тав. Кавалькова. Комсамольцы патрабавалі, каб кіраўнікі трымалі адказ, але прысутнічаўшы на пленуме Косарэў выступіў у абарону тт. Елагіна і Кавалькова, даказваў, што справы ў беларускай комсамольскай арганізацыі абстаяць добра, што з ворагамі пакончана.

Антыпартыйная практыка былых кіраўнікоў ЦК ВЛКСМ капіравалася кіраўнікамі ЦК ЛКСМБ. Бюро ЦК ЛКСМБ адарвалася ад жыцця комсамольскіх арганізацый, не звяртала ніякай увагі на работу вясковых комсамольскіх арганізацый, пусціла на самацёк кіраўніцтва абароннай работай. У апараце культываваўся парочны падбор кадраў на падставе асабістых знаёмстваў, па прынцыпу сямейственнасці. Як вядома, працуючы ў Менскім гаркоме, т. Масанін праваліў справу, але сакратар ЦК ЛКСМБ тав. Кавалькоў накіраваў яго сакратаром оргбюро КСМ па Магілеўскай вобласці. І гэты, з дазволу сказаць, «кіраўнік» абюракраціўся, стаў вяльможам і чынушам, да якога нельга трапіць радаваму комсамольцу.

У віцебскай абласной комсамольскай арганізацыі, па сутнасці, спынілі работу па ачышчэнню радоў комсамола ад варожых элементаў. І не выпадкова, на вялікае здзіўленне сакратара оргбюро т. Новікава, у апошні час органамі НКВД выкрыты ворагі народа з комсамольскімі білетамі. Унаследваўшы парочны метад кіраўніцтва ЦК ЛКСМБ, т. Новікаў насаджаў у апараце абкома благадушша, ратазейства. Усе справы рашалі сямейным парадкам, заціскаліся ўсялякія спробы крытыкаваць відавочныя недахопы. Гэтыя факты былі вядомы т. Кавалькову, але ў ЦК ЛКСМБ рашылі — лепш з уласнай хаты смецце не выносіць.

Совецкая моладзь, комсамольцы аказваюць вялікае давер'е людзям, якія бязмежна адданы партыі Леніна—Сталіна — выбіраюць іх сваімі кіраўнікамі. І хто не здольны весці барацьбу па выкрыццю трацкісцка-бухарынскай мразі, той не заслугоўвае гэтага высокага давер'я.

На праходзячых раённых, гарадскіх і абласных комсамольскіх канферэнцыях неабходна разгарнуць большэвіцкую крытыку, каб выкрываць парочныя метады кіраўніцтва. Крытыка дапаможа выкрыць прытаіўшыхся дзе-ні-дзе ворагаў народа, выгнаць з комсамольскага асяроддзя зазнайства, бюракратызм, бытавое разлажэнне, што насаджалася трацкісцка-бухарынскімі вырадкамі.

Выбраць у кіруючыя комсамольскія органы бязмежна адданых партыі Леніна—Сталіна людзей, здольных весці рашучую барацьбу па выкрыццю варожага ахвосця — такая задача комсамольскіх канферэнцый.

Наша рэспубліка—пагранічная. Гэта патрабуе ад комсамольцаў усямернага павышэння рэволюцыйнай пільнасці, усямернага ўмацавання абароннай работы. Неабходна памятаць, што барацьба з ворагамі народа—гэта не кароткатэрміновая кампанія, а пастаянная і цэнтральная задача комсамола. Трэба памятаць указанні таварыша Сталіна: «... чым больш будзем прасоўвацца наперад, чым больш будзем мець поспехаў, тым больш будуць азлабляцца рэшткі разбітых эксплаататарскіх класаў, тым хутчэй будуць яны ісці на больш вострыя формы барацьбы, тым больш яны будуць пакасціць совецкай дзяржаве, тым больш яны будуць хапацца за самыя крайнія сродкі барацьбы, як апошнія сродкі асуджаных».

Задача комсамольскіх кіраўнікоў заключаецца ў тым, каб дапамагчы совецкай моладзі, комсамольцам авалодаць рэволюцыйнай тэорыяй. Гэта навучыць маладых большэвікоў выкрываць трацкісцка-бухарынскіх бандытаў, у якую-б тогу яны ні апраналіся. Навуковай энцыклапедыяй большэвізма з'яўляецца «Кароткі курс гісторыі ВКП(б)», які паказвае гіганцкі шлях барацьбы і перамог партыі Леніна — Сталіна. Кроўная справа комсамольцаў — па-сур'ёзнаму ўзяцца за вывучэнне ўсёперамагаючай тэорыі Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна.

Наша партыя, таварыш Сталін нястомна клапоцяцца аб комсамоле, аб яго ідэйна-палітычнай загартоўцы. Выхаваны Сталінскім Цэнтральным Камітэтам комсамол заўсёды быў, ёсць і будзе верным памочнікам партыі Леніна—Сталіна. Ніякім ворагам ніколі не ўдасца сцягнуць комсамол з правільнага большэвіцкага шляху. Ворагам не ўйсці ад усёбачачых вачэй совецкага народа, які пільна ахоўвае заваяванні Кастрычніцкай соцыялістычнай рэволюцыі.

Комсамол Совецкай Беларусі — фарпост Совецкага Саюза на яго заходніх граніцах — будзе нястомна авалодваць марксісцка-ленінскай тэорыяй, ідэйна загартоўваць свае кадры, авалодваць вайсковай справай, выхоўваць совецкую моладзь у духу бязмежнай любві да нашай радзімы, будзе павышаць сваю рэволюцыйную пільнасць, каб выкрываць усіх ворагаў народа, дзе-б яны ні скрываліся. Гэта яшчэ больш узніме боездольнасць комсамола, яшчэ цясней згуртуе яго рады вакол Сталінскага Цэнтральнага Камітэта і правадыра працоўных усяго свету — таварыша Сталіна.

САМАЛЁТ „РОДИНА“ ГАТОЎ ЗРАБІЦЬ ЛЮБЫ РЭЙС

КОМСАМОЛЬСК-на-АМУРЫ, 13 снежня. (ТАСС). 12 снежня ў Кербі на самалёце дастаўлена апошняя група мясцовых жыхароў, прымаўшых удзел у пад'ёме самалёта «Родина». Лётчыкам тав. Генаевым выкананы ўсе работы па эвакуацыі людзей і грузаў, астаўшыхся ў таежным лагеры на месцы пасадкі «Родины». Лагер поўнасцю ліквідаван.

Самалёт «Родина» стаіць зараз на аэрадроме ў Комсамольску. Ён у поўнай спраўнасці і гатоў да выканання любога задання.

ПІСЬМО ФРАНЦУЗСКАЙ КОМПАРТЫІ КАМІТЭТУ НАРОДНАГА ФРОНТА

ПАРЫЖ, 14 снежня. (ТАСС). «Юманітэ» публікуе сёння пісьмо сакратарыята французскай комуністычнай партыі, адпраўленае 5 снежня Нацыянальнаму камітэту народнага фронта. У пісьме ўказваецца, што «10 лістапада Нацыянальны камітэт народнага фронта, заслухаўшы дэкларацыю кіраўніцтва партыі радыкал-соцыялістаў, рашыў прыпыніць сваю работу з тым, каб дазволіць розным партыям, якія далучаюцца да народнага фронта, выказаць сваю думку з поваду гэтага дакумента і затым заняць пэўную пазіцыю па пытанню аб захаванні адзінства рабочага класа і сярэдніх класаў у барацьбе за хлеб, свабоду і мір».

«Мы мяркуем, — гаворыцца далей у пісьме, — што з гэтага моманту розныя партыі народнага фронта мелі дастаткова часу, каб абмеркаваць становішча, створанае дэкларацыяй кіраўніцтва радыкал-соцыялістаў, якая як мы ведаем, ні ў якой меры не адпавядае думцы вялікага ліку мясцовых арганізацый радыкал-соцыялісцкай партыі.

Ва ўсякім выпадку Нацыянальны камітэт народнага фронта толькі прыпыніў свае работы, і мы мяркуем, што было-б карысна склікаць камітэт зноў з тым, каб пацвердзіць перад пагрозай з боку сіл рэакцыі волю да адзінства ўсіх сіл дэмакратыі і ўсіх сіл міру ў нашай краіне».

ВАЕННЫЯ ПРЫГАТАВАННІ ГЕРМАНІІ НА ПОЛЬСКАЙ ГРАНІЦЫ

ПРАГА, 13 снежня. (ТАСС). У кругах замежных журналістаў перадаюць аб узмацненні ваенных прыгатаванняў Германіі, галоўным чынам, супроць Польшчы. На ўсёй тэрыторыі Сілезіі і Усходняй Прусіі адбываецца значнае перасоўванне войск. Усе воінскія гарнізоны Судэцкай вобласці накіраваны ў Сілезію. У Вене рэзервісты шасці прызыўных узростаў атрымалі паведамленні аб яўцы ў студзені ў рады арміі. Ліхаманкавая ваенная падрыхтоўка звязана, відавочна, з планам адарвання ад Польшчы тэрыторый, заселеных украінцамі.

Германскія фашысты рыхтуюць захват Мемельскай вобласці

ЛОНДАН, 14 снежня (ТАСС). Берлінскі карэспандэнт газеты «Ньюс кронікл» паведамляе, што захват Мемеля (Клайпеды) германскімі фашыстамі адбудзецца праз некалькі тыдняў, а быць можа нават і праз некалькі дзён. Анексія Мемельскай вобласці, прадаўжае карэспандэнт, у Берліне прадвырашана. Асталося назначыць толькі чысло.

Для падмацавання сваёй пагрозы Літве Германія сканцэнтравала ў Кенігсбергу і Тыльзіце дзве дывізіі з самалётамі і танкамі, якія будуць кінуты ў патрэбную мінуту на літоўскую граніцу. (БЕЛТА).

НА ФРАНТАХ У ІСПАНІІ

Як паведамляецца ў афіцыяльнай зводцы іспанскага міністэрства абароны, 13 снежня ў сектары Мансанера (фронт Леванта) рэспубліканскія войскі лёгка адбілі двухразовыя атакі мяцежнікаў.

На іншых франтах становішча без перамен.

* *
*

Агенцтва Эспань паведамляе, што 13 снежня досвіткам рэспубліканскія войскі ўзарвалі дзве контрміны ў непасрэднай блізкасці ад Клінічнага шпіталя (Універсітэцкі гарадок). Карыдор, які мяцежнікі пракладвалі пад зямлёй, быў поўнасцю разбуран.

Апрача таго, у сектары Вільяверда рэспубліканскія войскі выявілі буйныя падземныя работы праціўніка. Рэспубліканцы ўзарвалі ўсю гэту сістэму падземных збудаванняў. Узрыў быў вельмі моцны і прычыніў мяцежнікам вялікія страты. (ТАСС).

ГАДАВІНА ПАДЗЕННЯ НАНКІНА

ЗАЯВА ЧАН КАЙ-ШЫ

ЛОНДАН, 14 снежня. (ТАСС). 13 снежня кітайскі друк і грамадскасць адзначылі гадавіну падзення Нанкіна.

Чунцынскі карэспандэнт агенцтва Рэйтэр паведамляе, што ў гадавіну падзення Нанкіна Чан Кай-шы, гаворачы пра перспектывы вайны ў Кітаі, выказаў поўную ўпэўненасць у перамозе. Чан Кай-шы заявіў: «Японія пасля 18-ці месяцаў вайны пры дапамозе ўсёй сваёй арміі, марскога і паветранага флотаў змагла акупаваць толькі пункты, размешчаныя ўздоўж комунікацыйных ліній. Правал японскіх спроб захваціць пасля падзення Ханькоу і Кантона горада Чанша і Наньчан паказвае слабасць японскай арміі. Калі дагэтуль японцы дзейнічалі ў больш лёгкіх умовах — на раўнінах на ўсход ад Бэйпін-Ханькоўскай чыгункі, то цяпер яны павінны ўступіць у бой з кітайцамі ў цяжкіх горных раёнах».

Ваенныя дзеянні ў Кітаі

У ПАЎДНЁВЫМ КІТАІ

На паўднёвым фронце, на ўсход ад Кантона, японскія часці, праследуемыя кітайцамі, адступаюць у напрамку да Кантона. Кітайцы трымаюць у сваіх руках гарады Вэйчжоу, Тамшуй і Боло і наступаюць на Цзэнчэн (на паўночны ўсход ад Кантона). 12 снежня эскадрылля кітайскіх самалётаў зрабіла налёт на японскія пазіцыі ў Цзэнчэні. 11 снежня кітайскія часці атакавалі японскую калону за 12 км. на паўночны захад ад Болю. У рэзультаце нападу забіта 200 японцаў і зруйнавана некалькі японскіх грузавікоў.

(ТАСС).

„Пасрэдніцтва“ Чэмберлена

ПАРЫЖ, 13 снежня. (ТАСС). З поваду заявы Чэмберлена ў палаце абшчын, што ў Англіі няма юрыдычных абавязацельстваў прысці на дапамогу Францыі, калі апошняя падвергнецца італьянскаму нападу, Поль Нізан піша ў газеце «Се суар»: «Гэта заява заахвочвае антыфранцузскую кампанію ў Італіі. Трэба апасацца, — прадаўжае Поль Нізан,—што Чэмберлен папрабуе разыграць у Рыме ролю «пасрэдніка» паміж Францыяй і Італіяй, спачатку патрабаваўшы ад Францыі згоды на захват Італіяй Іспаніі і Туніса. Гэтымі ўступкамі за кошт Францыі Чэмберлен разлічвае прымусіць італьянскіх фашыстаў адмовіцца ад іх патрабаванняў у адносінах Суэцкага канала, які з'ўляецца англійскай дарогай у Індыю».

АДМАЎЛЕННЕ ГЕРМАНСКАГА ПАСЛА ПРЫСУТНІЧАЦЬ НА ПРЫЁМЕ У ЛОНДАНЕ

ЛОНДАН, 13 снежня. (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр паведамляе, што германскі пасол у Лондане, вышэйшыя чыноўнікі пасольства і германскія карэспандэнты адмовіліся прысутнічаць на прыёме замежных журналістаў па выпадку 15-ай гадавіны асацыяцыі замежных журналістаў. Гэта адмаўленне матывіруецца тым, што ў прамове Чэмберлена, якую ён скажа на прыёме (тэкст прамовы быў разаслан загадзя), «ёсць фразы, якія робяць іх прысутнасць немагчымым».

ПЕРШЫ ТУР КОНКУРСА ВАКАЛІСТАЎ У МЕНСКУ

Учора ў Менску пачаўся першы тур па адбору на ўсесаюзны конкурс вакалістаў. Для ўдзелу ў конкурсе запісалася 9 спевакоў артыстаў Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балета, філармоніі, прадстаўнікоў кансерваторыі. Большасць з іх — выхаванцы Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі.

У першы вечар выступалі салісты тэатра оперы і балета Млодэк і Алексеева і артыст гэтага-ж тэатра Сімаго, які нядаўна скончыў Беларускую кансерваторыю.

Кожны выканаў па 8 твораў. У праграме былі класічныя арыі заходне-еўрапейскіх і рускіх кампазітараў, творы совецкіх кампазітараў. Характэрна, што большасць удзельнікаў конкурса выконвае творы беларускіх совецкіх кампазітараў.

280 рабочых-стаханаўцаў заводаў імя Варашылава, імя Кірава, пісьменнікаў, кампазітараў, мастакоў, прадстаўнікоў Чырвонай Арміі, запоўніўшых канцэртны зал кансерваторыі, цёпла сустракалі выступленні артыстаў.

У журы конкурса ўваходзяць дэпутаты Вярхоўнага Совета БССР кампазітары Туранкоў і Багатыроў, галоўны дырыжор тэатра оперы і балета, ордэнаносец Грубін, лаўрэат усесаюзнага конкурса піяністаў Клумаў, кампазітары Цікоцкі, Шчэглоў і інш.

Сёння працяг тура.

Васілій Міхайлавіч Мечкоўскі — брыгадзір-стаханавец цэха пад'ёмкі паравознага дэпо ст. Віцебск, які выконвае план на 300 проц. Фото С. Грына.

ДАСТОЙНА СУСТРЭНЕМ XX-ГОДДЗЕ БССР

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ РАБОЧЫХ

Учора, 14 снежня, адбыўся агульназаводскі мітынг на менскім вагонарамонтным заводзе імя Мяснікова, прысвечаны падрыхтоўцы да слаўнага юбілея — 20-годдзя БССР. З вялікай увагаю рабочыя, інжынерна-тэхнічныя работнікі і служачыя слухалі зварот калектыва менскай швейнай фабрыкі «Кастрычнік».

У сваіх выступленнях на мітынгу рабочыя і камандзіры вытворчасці адзначалі вялікія перамогі, з якімі Совецкая Беларусь ідзе да гістарычнай даты, і бралі на сябе канкрэтныя абавязацельствы на дастойную сустрэчу свята.

Рабочыя і інжынерна-тэхнічныя работнікі калёснага цэха абавязаліся закончыць месячны план цэха да 25 снежня і ўтрымаць заваяваны ў лістападзе чырвоны сцяг.

Начальнік комплекснай брыгады тав. Пятроўскі (вагоназборачны цэх) заявіў, што брыгада закончыць гадавы план капітальнага і сярэдняга рамонту вагонаў 28 снежня. Комсамольская арганізацыя завода абавязалася ў падарунак мацеры-радзіме да 20-годдзя БССР сіламі комсамольцаў і моладзі адрамантаваць звыш плана два вагоны. Начальнік электрасілавога цэха тав. Даманаў абавязаўся падрыхтаваць дзесяць значкістаў ППХА.

У прынятай рэзалюцыі калектыў рабочых, інжынерна-тэхнічных работнікаў і служачых завода горача падтрымаў заклік менскай швейнай фабрыкі «Кастрычнік» аб сустрэчы слаўнага юбілея—20-годдзя БССР новымі вытворчымі перамогамі і абавязаўся адрамантаваць звыш плана сем вагонаў.

ЗАВІЛЕВІЧ.

сакратар парткома завода імя Мяснікова.

Расце прадукцыйнасць працы

ДОБРУШ. **(Спец. кар. «Звязды»).** Калектыў добрушскай папяровай фабрыкі «Герой працы» дасягнуў значных поспехаў у сваёй рабоце. Ва ўсіх цэхах стаханаўцы рыхтуюць вытворчыя падарункі да дваццаці годдзя БССР.

З дня на дзень расце прадукцыйнасць працы рабочых новага цэха па вырабу сшыткаў. Пры пуску цэха прадукцыйнасць адной машыны за змену складала 18.445 сшыткаў, а цяпер яна павялічылася ў два з палавінай раза. У лістападзе цэх выпусціў 12.633.700 сшыткаў.

Добрых паказальнікаў у рабоце дасягнулі стаханаўцы папяровага аддзела і пакмэмернага цэха. Брыгады тт. Гарэлікава, Лісоўскага, Жураўлёва сістэматычна перавыконваюць свае нормы. Брыгады сартаўшчыц і ўпакоўшчыц выконваюць свой план на 150—165 процантаў.

Паспяхова праходзіць зараз на фабрыцы грамадскі агляд абсталявання. У часе агляду рабочыя ўносяць многа каштоўных рацыяналізатарскіх прапаноў па паляпшэнню догляду абсталявання.

Механік-вылучэнец тав. Баранаў унёс прапанову аднавіць непрацаваўшую два годы насосную станцыю. Пры яго асабістым удзеле станцыя аднаўляецца і ў бліжэйшыя дні ўступіць у эксплаатацыю. Калектыў фабрыкі абавязаўся выканаць гадавую праграму да 25 снежня.

На заводзе імя Молатава

Дзесяткі стаханаўцаў, цэлыя брыгады менскага дрэваапрацоўчага завода імя Молатава з дня у дзень павышаюць сваю прадукцыйнасць працы. Знатны стаханавец завода т. Пінчук сістэматычна выконвае сваю зменную норму на 365 проц. Фрэзероўшчык механічнага аддзялення т. Пісарчык за першую дэкаду снежня ў два разы павысіў сваю выпрацоўку.

Цэх па вырабу тавараў шырокага спажывання выканаў лістападаўскі план на 134 проц. У падарунак 20-годдзю БССР цэх выпусціць 14 тысяч дзіцячых крэслаў.

Зараз у мэблевых цэхах ідзе падрыхтоўка да асваення фанераванай мэблі. У 1939 годзе завод будзе выраблаць трэльяжы (настольныя складаныя люстры) і плацяныя шафы.

Трэба адзначыць, што гарачае жаданне стаханаўцаў, стаханавак, інжынерна-тэхнічных работнікаў шырэй разгарнуць соцыялістычнае спаборніцтва не сустракае падтрымкі з боку старшыні заўкома. Даволі сказаць, што заўком (старшыня т. Мурох) не знайшоў дагэтуль часу, каб азнаёміць калектыў са зваротам рабочых менскай швейнай фабрыкі «Кастрычнік» аб дастойнай сустрэчы 20-годдзя БССР.

Насустрач святу

На менскай швейнай фабрыцы «8 сакавіка» разгарнулася дзейная падрыхтоўка да сустрэчы ўсенароднага свята —20-годдзя БССР. 3-га снежня фабрыка выканала гадавую праграму. На агульнафабрычным мітынгу, на якім абмяркоўваўся зварот калектыва менскай швейнай фабрыкі «Кастрычнік», рабочыя абавязаліся выпусціць звыш плана на 300 тысяч рублёў прадукцыі.

У гэтым годзе на фабрыцы вылучаны на кіруючую работу лепшыя работніцы-стаханаўкі. Стаханаўка тав. Кабернік вылучана на пасаду майстра. Новы майстар правёў вялікую масавую работу сярод работніц. Асаблівую ўвагу яна звярнула на тых работніц, якія не выконвалі нормы. Зараз яе брыгада з месяца ў месяц перавыконвае сваё вытворчае заданне. Поўнасцю ліквідаван брак. У кастрычніку і лістападзе яна выканала план на 120—121 проц.

Значная работа праведзена тут па скарыстанню адыходаў вытворчасці. За апошнія чатыры месяцы выпушчана прадукцыі з адыходаў (сурвэткі, трусы, дзіцячыя штаны) на 54 тысячы рублёў. Апрача гэтага, з дробных адыходаў, якія нельга скарыстаць для швейных вырабаў, пачалі выкройваць падкладку для загатовак абутку.

ПАРТЫЙНАЕ ЖЫЦЦЁ

ПАРОЧНАЯ ПРАКТЫКА ПАЛЕСКАГА АБКОМА

(Ад спец. карэспандэнта газеты «Звязда»)

У цэнтр Палескай вобласці — Мозыр—штодзённа з'язджаюцца дзесяткі раённых работнікаў, савецкай інтэлігенцыі, калгаснікаў і аднаасобнікаў, каб вырашыць службовыя справы, атрымаць адказ на хвалюючыя іх пытанні, на скаргі.

Многія з іх хочуць пагутарыць з кіраўнікамі абласных устаноў, атрымаць параду. Аднак іх спробы ў большасці выпадкаў безрэзультатны. Кіраўнікі ўсіх абласных устаноў паехалі ў чарговую камандыроўку па пуцёўках абкома партыі—«упаўнаважанымі» па лесавывазцы, бульбазагатоўцы і іншых гаспадарчых кампаніях. Ва ўстановах астаюцца толькі тэхнічныя работнікі.

У Палескай вобласці моцна ўкаранілася небольшэвіцкая практыка падмены партыйных, савецкіх і гаспадарчых кіраўнікоў. Абком партыі па ўсякаму поваду пасылае на раёны дзесяткі людзей, брыгадамі і ў адзіночку. Гэта робіцца проста: тэрмінова па тэлефоннаму званку склікаецца нарада работнікаў абласных устаноў, ім уручаецца камандыроўка абкома і памятка, у якой запісана: «Неадкладна выехаць і без дазволу абкома КП(б)Б не звяртацца». Так, звычайна, папярэджвае сабраўшыхся і сакратар абкома

Абком КП(б)Б у шкоду рабоце абласных арганізацый абзавёўся так званымі «штатнымі ўпаўнаважанымі» з ліку кіруючых работнікаў вобласці, якія сістэматычна выязджаюць для выканання гаспадарчых кампаній. Кіраўнікі па некалькі месяцаў не заглядваюць ва ўстановы, фактычна адрываюцца ад работы.

Вось некалькі характэрных прыкладаў. Начальнік Упраўлення ашчадкас вобласці тав. Гофман, не маючы нават намесніка, з першых-жа дзён арганізацыі Упраўлення ашчадкас, амаль там не бывае. Тав. Гофман увесь час з'яўляецца ўпаўнаважаным па загатоўках бульбы, лесавывазцы, а план па ўкладах не выконваецца. Дрэнна працуюць ашчадкасы на месцах, надзвычай марудна ліквідуюцца вынікі шкодніцтва. Некалькі раз прасіў тав. Гофман абком паслаць яго хаця-б у тыя раёны, дзе найбольш неблагапалучна па ашчадкасах, але яго просьба ніколі не задавальвалася.

У абкоме партыі ёсць многа сігналаў аб дрэннай рабоце гандлёвай сеткі вобласці, аб адсутнасці ў магазінах раду тавараў першай неабходнасці, якіх на базах ёсць у дастатку. А загадчык аблгандлем тав. Шпілёў сістэматычна скарыстоўваецца ўпаўнаважаным. За работу гандлёвай сеткі ён па-сутнасці не адказвае. У такім становішчы знаходзіцца і загадчык абласным аддзелам мясцовай прамысловасці т. Шафаронак, начальнік аддзела кадраў оргкамітэта ЦВК БССР па Палескай вобласці тав. Тамілін, адказныя работнікі аблана, аблфа і т. д. Затое апарат аблупаўнаркамзага (упаўнаважаны тав. Дзюндзін) спакойна аседжваецца на месцы, за іх працуюць «упаўнаважаныя».

Не рэдкі выпадкі, калі абком пасылае «ўпаўнаважаных» нават для збору вестак. Не так даўно група абласных кіраўнікоў, у тым ліку і работнікі аддзела прапаганды і агітацыі абкома, выехала ў раёны для збору вестак аб рабоце палітасветустаноў.

Бясконцыя наезды «ўпаўнаважаных» дэзарганізоўваюць і перашкаджаюць нармальнай планавай рабоце раённых арганізацый.

Няправільны стыль кіраўніцтва абкома капіруецца і раённымі ўстановамі, дзе захапіліся пасылкай «упаўнаважаных» на сяло. Мозырскі райком партыі па розных гаспадарчых кампаніях пасылае не толькі работнікаў савецкіх устаноў (РВК, загатоўчыя арганізацыі), але і работнікаў партыйнага апарата—інструктараў.

Інструктар райкома тав. Пруднікаў сістэматычна раз'язджае па гаспадарчых кампаніях, а партыйнай работай не займаецца. 3-га снежня ён атрымаў ад кіраўніка спраў райкома позву, у якой паведамлялася: «Упаўнаважанаму тав. Пруднікаву. Па рашэнню бюро райкома і прэзідыума РВК, вам прапануецца зараз-жа выехаць у Каменскі сельсовет па выкананню фінплана». За апошні час т. Пруднікаў меў такія заданні па хлебапастаўках, лесавывазцы, бульбапастаўках і ні аднаго задання не атрымаў па арганізацыі партыйнай работы ў пярвічных арганізацыях.

У Парыцкім раёне дрэнна пастаўлена работа парткабінета, а яго загадчык паслан упаўнаважаным у сельсоветы. У раёне ёсць нямала фактаў самазабеспячэння, незаконнага павышэння цэн на тавары, а старшыня райсаюза тав. Краўцоў таксама паслан упаўнаважаным.

Палескі абком партыі абавязан пакончыць з небольшэвіцкай практыкай падмены савецкіх і гаспадарчых арганізацый. Трэба ліквідаваць так званы «інстытут упаўнаважаных», даць магчымасць кожнай арганізацыі самастойна адказваць за свае ўчасткі работы.

С. ЛЯСНЕЎСКІ.

РАЁННЫ СХОД ІНТЭЛІГЕНЦЫІ

ЧЫРВОНАПОЛЛЕ. Днямі Чырвонапольскі райком партыі правёў раённы сход інтэлігенцыі. Настаўнікі, урачы, аграномы, заатэхнікі, гандлюючыя работнікі, служачыя ўстаноў запоўнілі раённы дом соцкультуры.

З выключнай увагай інтэлігенцыя праслухала даклад аб пастанове ЦК ВКП(б) «Аб пастаноўцы партыйнай прапаганды ў сувязі з выпускам «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Выступаўшыя ў спрэчках урач чырвонапольскай бальніцы тав. Барысенка, дырэктар Палужскай сярэдняй школы тав. Васілеўскі і рад іншых таварышоў гаварылі пра вялікую цягу інтэлігенцыі да вывучэння слаўнага шляху барацьбы і перамог партыі Леніна—Сталіна.

У прынятай пастанове сход аднадушна адобрыў пастанову ЦК ВКП(б).

АЛ. МАХНАЧ.

Дзяжурны па электрастанцыі Новабеліцкага дрэваапрацоўчага камбіната імя Ежова — дэпутат Вярхоўнага Совета БССР кандыдат партыі І. Е. Баравікоў за вывучэннем гісторыі ВКП(б).
Фото Шаевіча (СФ).

ДЗЕЛАВАЯ ДАПАМОГА ІНТЭЛІГЕНЦЫІ

Звычайна наведвальнікамі партыйнага кабінета Гомельскага палітаддзела аддзялення Беларускай чыгункі былі пераважна прапагандысты і сакратары парткомаў, якія рэгулярна раз у пяцідзёнку прыходзілі на семінар для «накачвання».

Пасля выхаду ў свет «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)» — гэтай найвялікшай скарбніцы марксізма-ленінізма, частымі наведвальнікамі парткабінета сталі ўрачы, настаўнікі, інжынеры і тэхнікі. Інтэлігенцыя вузла праяўляе велізарную цікавасць да аваладання марксізмам-ленінізмам, занялася сур'ёзна вывучэннем сталінскага падручніка па гісторыі партыі і звараечаецца ў парткабінет за кансультацыяй па ўзнікшых у працэсе вывучэння пытаннях.

У парткабінеце можна часта бачыць урача тав. Эфросмана, настаўніцу тав. Зелькіну, начальніка жыллёвай дыстанцыі тав. Кір'янава, інспектара стралковай аховы тав. Валашчука і многіх іншых за самастойным вывучэннем гісторыі ВКП(б) і асобных твораў марксізма-ленінізма.

Палітаддзел Гомельскага аддзялення (начальнік тав. Трагер) стварае для вучобы інтэлігенцыі неабходныя ўмовы. Пры партыйным кабінеце адведзен спецыяльны пакой для самастойнай вучобы. Тут у распараджэнне займаючагася прадастаўлены пісьмовыя прылады, ёсць неабходная літаратура, абсталяваны вітрыны рэкамендацыйнай літаратуры. Пры парткабінеце дзяжурыць кансультант.

Палітаддзел арганізоўвае ў парткабінеце цыкл лекцый па асобных раздзелах гісторыі партыі. 19 лістапада адбылася першая лекцыя па першаму раздзелу гісторыі ВКП(б). На гэтай лекцыі прысутнічалі ўрачы, настаўнікі, інжынеры, тэхнікі і партыйныя работнікі.

Другая лекцыя па гісторыі ВКП(б) прыцягнула яшчэ большую аудыторыю. Палітаддзел аддзялення намеціў арганізаваць спецыяльны лекторый па масавых лекцыях па гісторыі партыі, гісторыі народаў СССР, міжнароднаму становішчу і іншых цікавячых пытаннях.

Р. СЫРКІН.

МЕРАПРЫЕМСТВА КАБІНЕТА ДРУКУ

Кабінетам друку пры Доме партактыва Менгаркома КП(б)Б арганізаван семінар для рэдактараў шматтыражак і насценных газет прадпрыемстваў і ўстаноў горада без адрыву ад вытворчасці.

Асноўнай задачай работы семінара з'яўляецца павышэнне дзелавой кваліфікацыі работнікаў фабрычна-заводскіх насценных газет, засваення імі асноўных прынцыпаў большэвіцкага друку.

У плане семінара прадугледжан рад тэм: узнікненне і развіццё большэвіцкага друку, тэматыка газеты, складанне плана, формы і метады арганізацыі матэрыялу, афармленне газеты, работа над заметкай, артыкулам.

Апрача таго, пры кабінеце будуць арганізоўвацца перыядычныя нарады з абмеркаваннем асобных нумароў газет, артыкулаў. Для гэтага будуць прыцягвацца кваліфікаваныя таварышы з рэдакцый рэспубліканскіх газет.

Першыя заняткі семінара адбыліся 10 снежня. На занятках была прачытана лекцыя аб складанні плана газеты.

І. КАЛЫМАГА.

Жыццё Чырвонай Арміі

ПЕРАДАВОЕ АДДЗЯЛЕННЕ

Дзень аддзялённага камандзіра-камсамольца тав. Новіка Аляксея пачынаецца рана. Звычайна ён устае за 15 мінут да 6 гадзін — часу агульнага пад'ёма. Калі дзяжурным падаецца сігнал пабудкі, ён заўсёды гатоў весці сваё аддзяленне на ранішнюю зарадку. Без усякай мітусні адзяваюцца і выстрайваюцца ў дзве шарэнгі байцы. Тав. Новік выводзіць іх на шырокі двор. План зарадкі ў яго заўсёды добра прадуман яшчэ загадзя. У часе выканання практыкаванняў тав. Новік уважліва прыглядаецца да кожнага курсанта, выпраўляе памылкі ў паваротах і рухах. Фізічная зарадка праходзіць арганізавана і цікава.

У першыя дні работы з маладымі байцамі тав. Новік вялікую ўвагу аддае прывіццю ім асноў жалезнай воінскай дысцыпліны, выпрацоўцы воінскага віда і страявой падцягнутасці. У гэтых важных пытаннях баявой падрыхтоўкі аддзялённы камандзір-комсамолец тав. Новік паказвае ўзоры. Сам ён дысцыплінаван, мае рад падзяк, занесен на дошку гонару часці за выдатныя паказальнікі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

У духу высокай палітычнай свядомасці і дысцыпліны, у духу бязмежнай адданасці сваёй соцыялістычнай радзіме ён выхоўвае маладых байцоў.

Тав. Новік заўсёды поўны клопатаў аб сваіх байцах.

Ці то страявыя заняткі на двары, ці тэарэтычныя ў класе — усюды аддзяленне паказвае прыклад арганізаванасці. На кожны ўрок тав. Новік прыходзіць падрыхтаваным, маючы падрабязны канспект. Кожная вучэбная мінута скарыстоўваецца рацыянальна для справы баявой і палітычнай падрыхтоўкі. Тав. Новік штодзённа падводзіць вынікі соцспаборніцтва.

Днямі яго аддзяленне было допушчана да стральбы з баявой зброі. Малады баец тав. Касцюк з 30 магчымых выбіў 29 ачкоў, тав. Максімаў — 28 ачкоў, тт. Змыслінскі, Аншукоў, Лыткін — па 27 ачкоў. Гэта выдатныя рэзультаты.

—Ніколі не спыняцца на дасягнутым,—такога правіла прытрымліваецца малады камандзір. Ён знаходзіць час для асабістай падрыхтоўкі і нястомна павышае свае ваенныя і палітычныя веды. Гэта дазваляе яму з гонарам выконваць адказныя задачы камандзіра Чырвонай Арміі.

Комсамолец тав. Новік паказвае прыклад сапраўды большэвіцкіх адносін да даручанай яму справы. Выдатна рыхтуе байцоў, бязмежна адданых сваёй радзіме, дасканала валодаючых баявой тэхнікай.

А. ЛЮБІМЦЭЎ.

МАЛАДЫЯ ПАТРЫЁТЫ

У мінулым годзе ў адну з часцей Беларускай Асобай Ваеннай акругі прыехаў служыць Нікалай Шэвелеў. У гэтым годзе прыбыў яго брат Міхаіл.

Нікалай Шэвелеў горача палюбіў стралковую справу. Ён атрымаў за выдатную стральбу некалькі падзяк.

У дзень 20-й гадавіны Вялікай Кастрычніцкай соцыялістычнай рэвалюцыі яму прысвоілі званне малодшага камандзіра.

— Гэта вялікае давер'е да мяне абавязала яшчэ лепш працаваць, вучыцца і вучыць другіх, усімі сіламі мацаваць абараназдольнасць нашай цудоўнай соцыялістычнай радзімы, — гаворыць Нікалай.

Словы яго не разыходзяцца са справай. Вось як характарызуе яго камандванне: «Шэвелеў Нікалай добра пісьменны, дысцыплінаваны і выканаўчы, вельмі многа працуе над сабой па павышэнню ваенных і палітычных ведаў, сваім асабістым прыкладам выхоўвае падпарадкаваных».

Патрыёт соцыялістычнай радзімы Шэвелеў Нікалай сваю адданасць справе большэвіцкай партыі пацвердзіў уступленнем у рады ВКП(б). Ён кандыдат у члены партыі большэвікоў.

Былы стаханавец, зараз малады баец, брат Нікалая, Шэвелеў Міхаіл, не гледзячы на кароткі час прабывання ў Чырвонай Арміі, мае толькі выдатныя і добрыя паказальнікі ў баявой і палітычнай падрыхтоўцы.

Зараз браты Шэвелевы звярнуліся да камандвання з просьбай перавесці іх у адно аддзяленне.

І. ПРАЎДЗІН.

БРАТЫ ДЗЁМІНЫ—ПЕРАДАВІКІ БАЯВОЙ ВУЧОБЫ

У №-скай часці БАВА служаць маладыя байцы Мітрафан і Нікалай Дзёміны. Уходзячы ў рады Чырвонай Арміі, браты далі абяцанне быць выдатнікамі баявой вучобы і гэтае абавязацельства яны выконваюць, як падабае совецкім патрыётам.

Дзёміны за кароткі тэрмін прабывання ў Чырвонай Арміі дабіліся вялікіх поспехаў. Мітрафан Сцяпанавіч страляе з баявой зброі выдатна. Нікалай Сцяпанавіч страляе добра. Абодвы — застрэльшчыкі соцыялістычнага спаборніцтва ў падраздзяленні.

Днямі бацька Дзёміных прыслаў пісьмо, у якім запытвае сыноў, як яны стрымліваюць сваё слова. Тав. Дзёмін яшчэ раз напомніў сынам: — вучыцеся баявому майстэрству па-большэвіцку, умацоўвайце жалезную рэвалюцыйную дысцыпліну, выкоўвайце з сябе стойкіх абаронцаў радзімы.

У канцы пісьма тав. Дзёмін прыпісаў: «Я нядаўна ўступіў у стралковы гурток. Страляў з вінтоўкі і метка страляў. Прыедзеце дамоў, паспаборнічаем, хто з нас лепш страляе».

Гэта пісьмо — адно з яркіх праяўленняў гарачай любві працоўных да нашай радзімы, да Чырвонай Арміі — яшчэ больш акрыліла маладых байцоў, выклікала сярод іх новы ўздым соцыялістычнага спаборніцтва.

Г. ЯСУЦІН.

У дапамогу вывучаючым гісторыю ВКП(б)

КРЫМСКАЯ КАМПАНІЯ

—o—

І. Ф. ЛОЧМЕЛЬ

★★★

Крымская вайна 1853—1856 гадоў адбывалася ў абстаноўцы вострага крызіса прыгоннай сістэмы гаспадаркі ў Расіі. Феадальна-прыгонніцкая гаспадарка разлагалася пад уплывам развіваючыхся ў краіне капіталістычных адносін.

Прыгоннае сялянства стыхійна падымалася на барацьбу супроць памешчыкаў, за зямлю і волю. Сялянскія «бунты» ўзрасталі з года ў год. За 30 год з 1825 па 1855 год адбылося 674 сялянскія паўстанні ў розных мясцовасцях Расіі.

Цар Нікалай I (1825—1855 г.г.) праводзіў ярую рэакцыйную палітыку ўнутры краіны. Ён узмацніў паліцэйска-чыноўнічы апарат і ўстанавіў рэжым паліцэйскага тэрору і жорсткіх праследванняў перадавой грамадскай мыслі. Ваеннай сілай, палкамі, розгамі і шпіцрутэнамі ўрад Нікалая Палкіна падаўляў сялянскія паўстанні.

У пошуках рынку збыту для рускай прамысловасці і ў мэтах заваявання гандлёвых шляхаў для вывазу хлеба за граніцу, урад Нікалая I вёў рад войн з Турцыяй, Іранам і іншымі краінамі. Пры Нікалаі I вялося ўзмоцненае заваяванне і аграбленне народаў Каўказа. Заваявальныя войны з'ўляліся сродкам умацавання абсалютызма і прыгонніцтва ўнутры краіны.

Асабліва ўзмоцнена рускі царызм накіроўваў свае заваявальныя імкненні ў напрамку бліжняга Усходу — на Турцыю — з мэтай заваявання Канстанцінопаля і праліваў — Басфора і Дарданел.

Аваладанне Канстанцінопалем і пралівамі мела для царскай Расіі велізарнае ваенна-стратэгічнае і эканамічнае значэнне. Яно прывяло-б да панавання Расіі на Чорным моры, забяспечыла-б магчымасць пранікнення Расіі ў Турцыю, Іран і на Балканскі паўвостраў і дало-б у рукі Расіі зручны гандлёвы шлях у Заходнюю Еўропу праз Міжземнае мора.

Ажыццяўленню заваявальных планаў царскай Расіі ў адносінах Турцыі процідзейнічалі заходне-еўрапейскія дзяржавы, перш за ўсё, Англія і Францыя, а таксама Аўстрыя і Прусія.

Тым не менш Нікалай I у 1853 годзе рашыў прадпрыняць вайну супроць Турцыі. К гэтаму часу ўнутраныя супярэчнасці ў Расіі асабліва абвастрыліся. Прыгоннае права стаяла перагародай на шляху эканамічнага развіцця Расіі; з усёй вастрынёй устала праблема рынку. Сялянскія паўстанні прымалі ўсё больш пагражаючы характар. Расло нездавальненне ў прагрэсіўных слаях грамадства. Нікалай I для таго, каб адтэрмінаваць падзенне прыгоннага права, паспяшыў пачаць вайну з Турцыяй. Ён разлічваў заваяваннем новых рынкаў змякчыць унутраныя супярэчнасці ў Расіі, пераможнай вайной умацаваць самадзяржаўе, разграміць сялянскія паўстанні і падавіць нездавальненне ў краіне.

Царызм разлічваў на нейтралітэт еўрапейскіх дзяржаў у часе вайны Расіі з Турцыяй, а з боку Аўстрыі разлічваў нават на падтрыманне сваіх заваяванняў. Але гэтыя разлікі не апраўдаліся і царызм жорстка паплаціўся за авантуру.

Царскі ўрад прад'явіў ультыматум Турцыі, у якім патрабаваў прадаставіць права апякунства рускага ўрада над праваслаўнымі падданымі султана і аддаць праваслаўную царкву ў Турцыі пад апеку рускага цара.

Турэцкі ўрад пры падтрыманні Англіі і Францыі адхіліў гэты ўльтыматум. У адказ на гэта Нікалай I загадаў рускім войскам заняць прыдунайскія княствы — Малдавію і Валахію. 14 верасня 1853 года Турцыя абвясціла вайну Расіі.

У першыя месяцы Англія і Францыя адкрыта яшчэ не ўмешваліся ў вайну, і ваенныя дзеянні, якія пачаліся ў кастрычніку 1853 года, вяліся толькі паміж Расіяй і Турцыяй. Галоўныя ваенныя дзеянні сухаземных армій праходзілі па лініі ракі Дуная. Руская армія праявіла ўласцівую рускаму народу мужнасць, стойкасць і вынослівасць, але бяздарнае камандаванне дзейнічала вельмі нерашуча і няўмела. Акрамя таго, выявілася тэхнічная адсталасць, дрэнная ўзброенасць і слабая абучанасць рускіх войск. У рэзультаце руская армія несла велізарныя страты і не ў стане была атрымаць рашаючых перамог над туркамі.

Але на моры рускі флот у пачатку вайны атрымаў бліскучую перамогу над турэцкім флотам. Атрад суднаў Чорнаморскага флота пад камандаваннем таленавітага адмірала Нахімава ў лістападзе 1853 года атакаваў турэцкую эскадру ля крэпасці Сінопа.

У гэтым марскім баі рускія матросы праявілі выключны гераізм. Турэцкая эскадра, не гледзячы на колькасную перавагу і прыкрыццё магутных батарэй крэпасці, была знішчана на працягу 3—4 гадзін.

Разгром турэцкай эскадры пад Сінопам паскорыў уступленне ў вайну Англіі і Францыі. У снежні англа-французская эскадра ўвайшла ў Чорнае мора. У лютым 1854 года Англія і Францыя абвясцілі вайну Расіі. Адначасова Аўстрыя і Прусія заключылі паміж сабой ваенную канвенцыю, накіраваную супроць Расіі. Царская Расія аказалася ізаляванай перад кааліцыяй еўрапейскіх дзяржаў.

Пачаўся новы перыяд вайны. Расія вымушана была ваяваць з перадавымі капіталістычнымі дзяржавамі Еўропы. Тут асабліва ярка выявілася тэхнічная і ваенная адсталасць прыгонніцкай Расіі, поўная непадрыхтаванасць яе да вайны. Узбраенне рускай арміі складалася з гладкаствольных ружжаў, страляўшых на адлегласць не больш 300 крокаў. Многія часці ўзброены былі крэмнёвымі ружжамі. Еўрапейскія арміі ў гэты час былі ўжо ўзброены дальнабойнай наразной зброяй — штуцэрамі, страляўшымі на 1200 крокаў. Руская артылерыя ў тэхнічных адносінах стаяла намнога ніжэй еўрапейскай; пораху быў нядобраякасны, дымны, ды і таго нехапала.

Рускі флот складаўся амаль выключна з парусных суднаў. Вельмі мала было калёсных параходаў і ні аднаго вінтавога. У Англіі і Францыі быў шматлікі паравы флот, які складаўся з вінтавых суднаў навейшай канструкцыі.

На чале арміі пастаўлены былі бяздарныя генералы, выхадцы з тунеядствуючага дваранства. Інтэнданты, у большасці злодзеі і машэннікі, абкрадвалі салдат, марылі іх голадам. Чыгунак тады ў Расіі за выключэннем чыгункі Масква—Пецербург яшчэ не было, і армія рабіла пераходы пешшу тысячы вёрст. Абарваныя і галодныя, салдаты ў вялікай колькасці гінулі ад голаду, холаду, стомленасці і хвароб.

Тэхнічная і ваенная адсталасць з'ўлялася рэзультатам эканамічнай адсталасці прыгонніцкай Расіі. «Нішто не залежыць да такой ступені ад эканамічных умоў, як імена армія і флот. Узбраенне, састаў, арганізацыя, тактыка і стратэгія знаходзяцца ў прамой залежнасці ад данай ступені развіцця вытворчасці і сродкаў зносін».[1]

Саюзнікі — англічане, французы і туркі — рашылі накіраваць галоўны ўдар на Крым, з тым каб знішчыць рускі Чорнаморскі флот і захваціць буйнейшую ваенную гавань — Севастопаль. 2-га верасня 1854 года каля Еўпаторыі высадзіўся дэсант англа-французскіх і турэцкіх войск у колькасці 62 тысяч чалавек. Войска саюзнікаў мела больш 200 палявых і асадных гармат і было снабжона ўсімі тэхнічнымі сродкамі асады. Рускіх войск у той час у Крыме было нямнога. Галоўнакамандуючы крымскай арміяй князь Меншыкаў змог выставіць супроць саюзнікаў толькі 35 тысяч рускага войска пры 84 гарматах. Бяздарны і нерашучы Меншыкаў не ў стане быў затрымаць наступленне непрыяцеля. Ён выбраў вельмі нязручную пазіцыю на высокім левым беразе ракі Альма. Тут 8 верасня адбыўся першы бой.

Рускія войскі мужна і стойка стрымлівалі націск пераўзыходзячых сіл праціўніка, але ў выніку няўмелых дзеянняў бяздарнага рускага камандавання саюзнікі здолелі зрабіць абход левага фланга рускай арміі і стварылі пагрозу тылу. Меншыкаў паспешна адступіў з вялікімі стратамі і адвёў расстроеную армію да Бахчысарая. Шлях непрыяцелю на Севастопаль быў адкрыт.

Крэпасць і Чорнаморскі флот пакінуты былі на волю лёсу. Флот быў спешна патоплен рускімі ў Севастопальскай бухце, а севастопальскі гарнізон і насельніцтва сталі рыхтавацца да ўпорнай і доўгай абароны горада. Да гарнізона крэпасці далучыліся 18 тысяч матросаў патопленага Чорнаморскага флота. Усяго абаронцаў Севастопаля налічвалася каля 60 тысяч. Насельніцтва горада аказвала актыўную дапамогу ў абароне роднай зямлі ад іншаземных заваявальнікаў. Пачалася 11-месячная гераічная абарона Севастопаля.

Севастопаль з сушы быў амаль не ўзмоцнен. Толькі на працягу 1/4 лініі, якая належала абароне, пабудавана была прыгожая па форме абараняльная сцяна з цёсанага камня, але зусім непрыгодная да абароны.

Абаронцы Севастопаля энергічна прыняліся будаваць вакол горада земляныя насыпі і бастыёны. Таленавітыя арганізатары абароны ваенны інжынер Тотлебен і адміралы Нахімаў і Карнілаў, дзякуючы велізарнай энергіі салдат, матросаў і гаражан, пабудавалі цэлую сістэму сухаземных умацаванняў.

5 кастрычніка 1854 года саюзнікі пачалі першую бамбардыроўку Севастопаля як з мора, так і з сушы. Рускія неслі велізарныя страты. У адзін толькі дзень 5 кастрычніка рускія страцілі 1250 чалавек, у тым ліку быў забіт адмірал Карнілаў. Але не гледзячы на ўсе труднасці і пакуты, не гледзячы на холад і голад, цяжкую працу і штомінутную небяспеку смерці, абаронцы Севастопаля з выключным гераізмам і самаахвяраваннем адбівалі ўсе непрыяцельскія прыступы і самі праводзілі знішчальныя і адважныя вылазкі. Разбураемыя за дзень непрыяцельскім артылерыйскім агнём умацаванні ноччу зноў аднаўляліся.

Назіраючы за ходам ваенных дзеянняў, К. Маркс пісаў, што «рускія салдаты з'ўляюцца аднымі з самых храбрых у Еўропе» [2]). Ф. Энгельс пісаў аб абароне Севастопаля: «Якая-б падзея не ўвянчала гэтыя аперацыі, адно можна сказаць з упэўненасцю: асада Севастопаля не будзе мець падобнай сабе ў ваеннай гісторыі». (К. Маркс і Ф. Энгельс. Тв., т. X, стар. 189).

У самы разгар вайны ў лютым 1855 года раптоўна памёр цар Нікалай I. «...Фанабэрысты пустышка Нікалай прышоў у жалкі роспач і, прыняўшы яд, збег ад вынікаў свайго цэзарыцкага шаленства» (Энгельс). Уступіўшы на прастол яго сын Александр II прадаўжаў вайну.

Летам 1855 года становішча абаронцаў Севастопаля стала зусім крытычным. Нехапіла зброі, абмундзіравання, харчоў і медыкаментаў. З-за велізарнай адлегласці і адсутнасці чыгункі ў Крым папаўненне боепрыпасаў і харчавання не паступала. Каб пазбавіць рускіх падвозу харчавання праз Азоўскае мора, саюзнікі яшчэ ў маі захвацілі Керч.

Між тым саюзнікі атрымлівалі марскім шляхам усё новыя і новыя падмацаванні. Колькасць войск саюзнікаў дайшла да 200 тысяч, а колькасць гармат—да 800. Да англічан і французаў далучылася яшчэ 15 тысяч сардзінскага войска (італьянцаў).

Амаль штодзённа непрыяцельская артылерыя праводзіла жудасныя бамбардыроўкі горада, унасіўшы вялікія афяры. Агонь 800 гармат асыпаў абаронцаў Севастопаля непарыўным градам свінца. Забіт быў выдатнейшы арганізатар абароны адмірал Нахімаў. Ранен быў Тотлебен... Рускія страчвалі штодзённа 1000 і больш чалавек. Севастопальскі гарнізон паступова папаўняўся за кошт сухаземнай арміі, якая знаходзілася ў Крыме, бо саюзнікам не ўдалося поўнасцю адрэзаць Севастопаля.

27 жніўня пасля ўраганнага артылерыйскага агню непрыяцельскія войскі рынуліся на рашучы штурм і авалодалі галоўным пунктам абароны — Малахавым курганам. На ўсіх іншых пунктах штурм быў адбіт. Аднак, далей адстойваць Севастопаль не было магчымасці; горад быў ператваран у груду развалін, і кожны дзень абароны каштаваў вялікіх афяр.

У ноч на 30 жніўня рускія войскі вымушаны былі пакінуць Севастопаль. Саюзнікі ўступілі ў дымячыяся развалiны горада.

Ваенныя дзеянні пасля падзення Севастопаля спыніліся. Саюзнікі не жадалі весці далейшыя наступальныя дзеянні. Цар Александр II паспяшыў заключыць мір, бо ўнутранае становішча Расіі ў сувязі з Крымскай вайной яшчэ больш абвастрылася. У лютым 1856 года ў Парыжы быў заключан мірны дагавор, згодна якому Расія пазбаўлена была права трымаць ваенны флот у Чорным моры і будаваць на ўзбярэжжы крэпасці. Акрамя таго, Расія павінна была аддаць Турцыі левы бераг вусця Дуная (частка Бесарабіі).

Крымская кампанія закончылася паражэннем царызма. Страты рускіх войск складалі звыш поўмільёна чалавек. Расходы на вайну дасягнулі каля поўмільярда рублёў. Асноўнай прычынай паражэння Расіі ў Крымскай вайне была ваенная і тэхнічная адсталасць Расіі, абумоўленая панаваннем прыгонніцтва ў краіне. «Крымская вайна паказала гніласць і бяссілле прыгонніцкай Расіі» (Ленін). Паражэнне царызма ў Крымскай вайне было не толькі ваенным паражэннем, але і паражэннем усёй палітычнай сістэмы Нікалая Палкіна. Сялянскія паўстанні ў сувязі з вайной узмацніліся. Узрастаў рэвалюцыйны і ліберальны рух. Вайна з усёй яскравасцю паказала, што для ўзмацнення ваеннай магутнасці дзяржавы неабходна развіццё прамысловасці і ліквідацыя прыгоннага права, як перашкоды на шляху эканамічнага развіцця краіны. У сувязі з ваеннай няўдачай яшчэ больш востра стала праблема рынка для прамысловасці.

«Царскі ўрад, аслаблены ваенным паражэннем у часе Крымскай кампаніі і запалоханы сялянскімі «бунтамі» супроць памешчыкаў, аказаўся вымушаным адмяніць у 1861 годзе прыгоннае права».

(«Гісторыя ВКП(б)», стар. 5.).

[1]) К. Маркс і Ф. Энгельс. Тв., т. XIV, стар. 170.

[2]) К. Маркс і Ф. Энгельс. Тв., т. X, стар. 650.

ЗЛАЧЫННАЯ БЕСКЛАПОТНАСЦЬ

Выхаваўчую работу сярод калгаснікаў у Свяцілавіцкім раёне падмянілі штрафамі, якія набылі масавы характар. Калгаснікаў штрафуюць па розных поводах, а часам і больш без повада. Возьмем калгас «Чырвоны пуцілавец». На пасаду старшыні прабраўся жулік і п'яніца Місеў, які давёў гаспадарку да развалу. Працоўную дысцыпліну ў калгасе развалілі. Гэты «старшыня» штрафуе калгаснікаў направа і налева. Калгаснік вёз з поля бульбу, воз перакуліўся — штраф 350 кілаграмаў бульбы. Гусі хадзілі па калгасных пасевах — калгаснікаў штрафуюць на 75 руб. і т. д. У гэтым годзе Місеў незаконна аштрафаваў 38 калгаснікаў.

Ды не ў адным толькі калгасе «Чырвоны пуцілавец» так захапіліся масавымі штрафамі. У калгасе «Першае мая» аштрафавана ў гэтым годзе 14 чалавек. У калгасе «Хаваль незаможных» калгаснікаў штрафавалі па 45 працадзён.

Многа раз асуджаная партыяй палітыка грубага адміністравання, камандавання, масавых штрафаў у Свяцілавіцкім раёне перапляталася з абуральнай практыкай незаконнага памянення прысядзібных участкаў, разбазарвання калгаснай зямлі, абыходжаннем статута, выдзелаў з асабістага карыстання калгаснікаў. І ўсё гэта накіравана супроць інтарэсаў калгаснікаў.

Многія калгаснікі, маючы сваіх коней і па дзве каровы, пераносяць уласную гаспадарку ў асобую, а работа ў калгасе становіцца іх другараднай справай. Падобных фактаў у раёне многа. У адным толькі калгасе «Чырвоны пуцілавец» 8 калгаснікаў маюць па 2 каровы.

Калгаснікі Фама Кацуба, Цімафей Чацвей у калгасе «Першы май», Леў Пятушкоў, Дзмітрый Лаўрэноўскі з калгаса «Парыжская Комуна» і іншыя маюць у асабістым карыстанні коней. З буржуазнымі тэндэнцыямі, якія насаджаюцца ў калгасах варожымі элементамі, не вядзецца ніякай барацьбы. Наадварот, лік калгаснікаў, якія маюць сваіх коней, павялічваецца. Калі ў кастрычніку іх было 12, то ў снежні ўжо 5 калгаснікаў купілі сабе коней. Кожны выпадак купкі калгаснікам каня рэгістраваўся раённымі арганізацыямі і ў гэтым справа кончалася.

Як правіла, ініцыятарамі грубейшых парушэнняў статута з'яўляюцца самі старшыні некаторых калгасаў. Тым беззаконнае і варожае практыка, якая ўсталявалася ў калгасе «Зара комуны», паказвае, што кіраўніцтва асобных калгасаў засмечана варожымі элементамі; яно свядома штурхае калгаснікаў на парушэнне сталінскага статута і вядзе сябе правакацыйна.

Што-ж мы маем у гэтым калгасе?

Старшыня калгаса «Зара комуны», Хізоўскага сельсовета, Крупскі пазбавіў калгаснікаў першай брыгады права на атрыманне з калгаса коней для сваіх патрэб. У чым справа? Чым правінііся калгаснікі? Аказваецца, што з першай брыгады не выйшлі конюхі.

Сваімі антыкалгаснымі дзеяннямі Крупскі падрывае гаспадарку, выклікае незадавальненне сярод калгаснікаў. Усе калгасныя справы ён вырашае самавольна. Пад яго націскам агульны сход вынес такое рашэнне, што конюхам Арцёмаву і Якубовічу, «каб зацікавіць іх у рабоце», працадні налічваюцца з разліку выплаты калгаснікам за павелічэнне сваіх грашовых даходаў(!!).

Калгаснай маёмасцю Крупскі распараджаецца як хоча. Каб лягчэй было разбазарваць зерне, ён бярэ ў калгаснікаў на-прокат мяшкі і выдае за кожны мяшок па 100 кілаграмаў збожжа. Тым-жа чынам расцягнута 45 цэнтнераў карму(!).

Такая антыкалгасная практыка прывяла да супрацьстаўлення асабістых інтарэсаў калгаснікаў агульным інтарэсам калгаса, расцягвае працоўную дысцыпліну. Напрыклад, калгас «Севастопальскі металіст» мае дастаткова рабочай сілы, каб у тэрмін выканаць усе сельскагаспадарчыя работы. Але парушэнні статута прывялі да паслаблення працоўнай дысцыпліны. Не выкапана бульба з калгасных палёў. Многія калгаснікі займаюцца асабістай гаспадаркай.

Праўленне калгаса «Рухавік рэвалюцыі» раздало аднаасобнікам 90 гектараў калгаснай зямлі. Праўленне калгаса «Новае жыццё» аддало аднаасобнікам Стабунскага сельсовета 30 гектараў сенажаці. Гэтыя незаконныя, антыкалгасныя дзеянні прывялі да таго, што жывёла, якая знаходзілася ў асабістым карыстанні калгаснікаў, не забяспечана кармамі.

Усё гэта не выпадкова. Варожыя элементы ў Свяцілавіцкім раёне распаясаліся імення таму, што яны не сустракаюць рашучага адпору з боку раённых кіраўнікоў. Сакратар РК КП(б)Б тав. Грышанаў і старшыня РВК тав. Волкаў праявілі злачынную бесклапотнасць да грубейшых парушэнняў статута сельскагаспадарчай арцелі. Замест выхавання калгаснікаў у духу калгаснага статута яны аказаліся глухімі да скаргаў працоўных. Замест таго, каб павесці барацьбу з праяўленнямі буржуазных тэндэнцый у калгасах, яны сваім маўчаннем даюць магчымасць варожым элементам прадаўжаць антыдзяржаўныя справы, прадаўжаць шкодніцкую практыку ў калгасах.

Д. МАЛЕВІЧ.

ВЫДАТНЫЯ ПОСПЕХІ

Аўцавод калгаса «Чырвоны ўсход», Мышкавіцкага сельсовета, Кіраўскага раёна, тав. Корзун дабіўся ў гэтым годзе выдатных поспехаў. Ад 54 аўцаматак ён атрымаў 137 ягнят. Апрача гэтага, па 6 кілограмаў шэрсці атрымана ад кожнай дарослай аўцы. Лўцаматкі «Пiонія», «Снягурка» і іншыя далі за год па чэцвера ягнят і па 8 кілограмаў шэрсці.

Тав. Корзун паставіў сабе задачай у 1939 годзе атрымаць ад кожнай дарослай аўцы па 10 кілограмаў шэрсці. Да гэтага ён пачаў рыхтавацца зараз. На ўвесь стойлавы перыяд поўнасцю загатоўлены кармы. Памяшканне агледжана.

Тав. Корзун з'яўляецца сапраўдным майстрам соцыялістычнай жывёлагадоўлі. Ферма з'яўляецца кандыдатам на Усесаюзную сельскагаспадарчую выстаўку.

Г. ОСІПАЎ.

1919 — 1939 ЗДАБЫТАЕ І ЗАВАЯВАНАЕ

ГІГАНТ ПАНЧОШНА-ТРЫКАТАЖНАЙ ПРАМЫСЛОВАСЦІ

Дзень і ноч над шэра-зялёным полем сумна свішча вецер. Навакол — цемра. Сям-там сіратліва стаяць некалькі старых баракаў. Іх амаль не відаць. Яны заслонены сценамі старадаўняга манастыра, размешчанага паблізу смярдзючага пынка. Усюды — непралазная гразь. Такой была рабочая ўскраіна Віцебска—Маркаўшчына.

Як дзень ад ночы, адрозніваюцца старая Маркаўшчына і новая Пролетарская Слабада. Шматлікія дамы, клубы, дзіцячыя сады, яслі, магазіны, школы, бальніцы азараны электрычным святлом. Шырокакалейныя трамвайныя лініі злучаюць цэнтральныя вуліцы Віцебска з яго квітнеючай рабочай ускраінай. Трамвайны звон змешваецца з гудкамі шматлікіх прадпрыемстваў, дзе праца рабочых стала справай гонару, славы і геройства.

Няма больш старой Маркаўшчыны. Яна навекі ўйшла разам з старым праклятым мінулым. Ёсць Пролетарская Слабада — растучы квітнеючы рабочы цэнтр.

У цэнтры Пролетарскай Слабады горда красуецца панчошна-трыкатажны гігант — фабрыка «КІМ». Не фабрыка, а сапраўдны палац. Уся з шкла і бетона. Светлыя, прасторныя цэхі. Новенькія, совецкай вытворчасці, машыны.

У 1931 годзе фабрыка выпусціла сваю першую прадукцыю — 3.700 тыс. пар панчох на агульную суму ў 4.287 тыс. рублёў. Панчохі выпускаліся толькі аднаго віду — жаночыя, баваўняныя.

Выпуск фабрычнай прадукцыі ў 1938 годзе складае: 71.950 тыс. пар панчох на суму 91.510 тыс. рублёў, бялізны — 15.832 тыс. штук і верхняга трыкатажа — 230.300 штук.

Прадукцыя выпускаецца ў багатым асартыменце. Панчошна-шкарпетных вырабаў выпрацоўваецца 12 відаў, бялізны — 18 відаў.

Прадукцыя фабрык распаўсюджваецца па ўсяму вялікаму Совецкаму Саюзу. Яна ідзе ў Маскву, Ленінград, Украіну, Грузію, Татарыю, Азербайджан, на Далёкі Усход, Камчатку.

Калектыў фабрыкі складае 8000 чалавек. Прозвішчы такіх стаханавак, як Падскочава, Камароўская, Лазука, Шыёнак і сотні іншых, вядомы далёка за межамі фабрыкі. Адна з ініцыятараў стаханаўскага руху на фабрыцы тав. Валенковіч зараз вучыцца ў Маскве, у Промакадэміі.

Комуністы і комсамольцы ідуць у авангардзе рабочага калектыва. Партыйная арганізацыя фабрыкі налічвае ў сваіх радах 186 членаў і кандыдатаў і комсамольская — 780 членаў.

90 проц. калектыва фабрыкі — гэта жанчыны. Вялікі клопаты аб іх і іх дзецях. У асобным вялікім корпусе, на фабрычным двары, размясціліся дзіцячыя яслі. Яны па праву называюцца ўзорнымі. 200 дзяцей работніц тут атрымліваюць вельмі добрае развіццё.

Вялікай папулярнасцю карыстаецца фабрычная паліклініка. Тут штодзённа працуюць 15 урачоў, 9 медсёстраў. У паліклініцы ёсць: зубаўрачэбны, гінекалагічны, хірургічна-аперацыйны, скурана-венерычны, вочны, вушны і гарлавы, фізіятэрапеўтычны, неўрапаталагічны, электралячэння і іншыя кабінеты.

У 1931 годзе жыллёвага фонда фабрыка не мела. За прайшоўшыя годы вырас вялікі рабочы гарадок. У васьмі дамах пражываюць 2.000 рабочых і работніц фабрыкі, а ў двух чатырохпавярховых каменных дамах — інжынерна-тэхнічныя работнікі і лепшыя стаханаўцы.

На культурна-бытавое будаўніцтва фабрыкай выдаткавана каля 5 мільёнаў рублёў.

Такі беларускі панчошна-трыкатажны гігант з яго выдатнымі людзьмі. Увесь яго 8-тысячны рабочы калектыў бязмежна адданы партыі Леніна—Сталіна, вялікаму Сталіну. У любы момант, па першаму закліку партыі і ўрада, уся 8-тысячная армія кімаўцаў гатова са зброяй у руках стаць на абарону сваёй любімай радзімы, свайго шчасця.

З. ЛАРЫСАЎ.

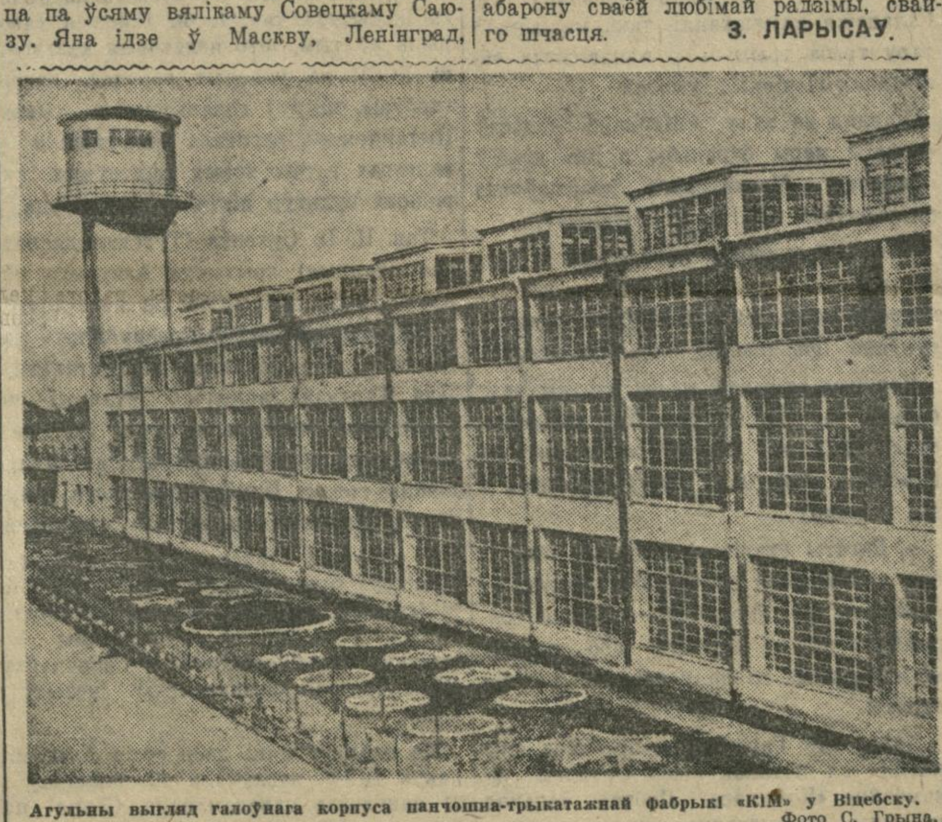

Агульны выгляд галоўнага корпуса панчошна-трыкатажнай фабрыкі «КІМ» у Віцебску. Фото С. Грына.

ПАВЯЛІЧЫЦЬ ВЫПУСК ТАВАРАЎ ШЫРОКАГА СПАЖЫВАННЯ

Прамысловасць Гомеля займае адно з відных месц у Совецкай Беларусі. Тут, побач з заводамі станкабудаўніцтва, ёсць многа прадпрыемстваў лёгкай, харчовай, лесаапрацоўчай прамысловасці, шырока развіта прамысловая кааперацыя. Усё гэта дае вялікія магчымасці для павелічэння выпуску тавараў шырокага спажывання. Трэба толькі правільна арганізаваць і пагаспадарску скарыстаць усе вытворчыя магчымасці. На жаль, кіраўнікі прадпрыемстваў вельмі мала ўвагі аддаюць гэтаму важнаму пытанню.

Калі меркаваць па агульных паказальніках выканання плана, то як быццам справа абстаіць нядрэнна (план выканан на 103,5 проц.). Зусім іншая карціна атрымліваецца пры аналізе работы асобных прадпрыемстваў. Завод «Гомсельмаш», лыжкавая фабрыка план за 9 месяцаў па шырспажыву выканалі на 110—114 проц., а камбінат імя Ежова, «Палесдрук» — толькі на 66—84 проц. і т. д. Нават перадавыя прадпрыемствы яшчэ не паказваюць прыкладу ў справе скарыстання ўсіх вытворчых магчымасцей па расшырэнню вытворчасці тавараў шырокага спажывання.

Праведзеная дэпутатамі Вярхоўнага Совета БССР праверка прадпрыемстваў па выяўленню магчымасці далейшага павелічэння выпрацоўкі тавараў шырокага спажывання паказала, што гэта справа на некаторых фабрыках і заводах зусім закінута. Многія дырэктары прадпрыемстваў вытворчасцю тавараў шырспажыву займаюцца ад выпадку да выпадку.

Камбінат «Везувій» з адыходаў сваёй вытворчасці мог з поспехам арганізаваць выпуск дзіцячых каталак, попыт на якіх велізарны, але гэта чамусь не робіцца. Заводы «Гомсельмаш», імя Кірава, «Рухавік рэволюцыі» з ахвотай бяруцца за выраб вугальных уцюгоў, але не хочуць займацца вырабам чыгуноў. Кіраўнікі гэтых прадпрыемстваў пагналіся проста за «доўгім рублём», бо ўцюг каштуе 8 рублёў, а чыгун, на які металу ідзе больш, каштуе толькі 4 рублі.

Трэба адзначыць дрэннае планаванне вытворчасці тавараў шырспажыву па ўсёй прамысловасці горада. Так, напрыклад, утулкі калёсныя вырабляюць на двух заводах: імя Кірава і «Рухавік рэволюцыі», а вось вытворчасцю лыжак, вілак з авальнай ручкай ніхто да апошняга часу не займаўся.

Антыдзяржаўныя адносіны да выпрацоўкі тавараў шырспажыву праяўляюць кіраўнікі паравоза-вагонарамонтнага завода. Тут проста займаюцца ашуканствам. Па даных завода, план выпуску тавараў шырспажыву за 9 месяцаў выканан на 156,8 проц., але, як пазней выявілася, у зводку выканання ўключалі іншую прадукцыю — сцяжкі для вагонаў і інш. Часта цэхі па выврабу тавараў шырспажыву на прадпрыемствах скарыстоўваюцца як рэзерв, адкуль бесцарамонна, пры першай патрэбнасці знімаецца рабочая сіла і перакідваецца на іншыя ўчасткі.

На камбінаце імя Ежова быў выпадах, калі цэх па выврабу тавараў шырспажыву некалькі месяцаў выраблаў тавары асноўнага плана.

Усе гэтыя факты яшчэ раз пацвярджаюць, што кіраўнікі прадпрыемстваў, інжынерна-тэхнічны персанал фабрык і заводаў не надаюць яшчэ належнага палітычнага значэння пытанню выпуску тавараў шырспажыву. Не выконваецца пастанова Соўнаркома ад 14 ліпеня гэтага года аб вытворчасці металічных вырабаў шырокага спажывання, прадметаў хатняга ўжытку і мэблі.

На заводзе імя Кірава майстар мадэльнага цэха тав. Абрамаў ужо каля двух месяцаў працуе над асваеннем вытворчасці чыгуннай прымуснай газоўкі, але ў гэтым яму ніхто не дапамагае.

З шасці прадпрыемстваў металапрамысловасці больш ці менш сур'ёзна ўзяўся за пашырэнне вытворчасці тавараў шырспажыву толькі завод «Гомсельмаш». Там разгорнута работа па асваенню новых відаў вырабаў: храміраваных лыжак, вілак, пячных дзверцаў і кухонных плітак.

Усе магчымасці для арганізацыі вытворчасці гэтых вырабаў маюць таксама заводы імя Кірава і «Рухавік рэволюцыі». Для гэтага не патрабуецца дадатковых цэхаў, на адсутнасць якіх часта спасылаюцца кіраўнікі прадпрыемстваў.

Шклозавод імя Сталіна без дадатковых укладанняў можа выпускаць да 10 відаў розных шкляных вырабаў, у тым ліку і люстраў. Адыходы шкла сам завод не ў сілах поўнасцю скарыстаць, і яно траціць сваю каштоўнасць, б'ецца і зноў ідзе на пераплаўку, бо шклянымі вырабамі ў горадзе, апрача шклозавода, ніхто не займаецца.

На заводзе шмат адыходаў смалы, атрымліваемай ад спальвання торфу на газагенератарнай станцыі. Смала гэта ў такім выглядзе, як яна ёсць, не мае амаль ніякай каштоўнасці. Неабходна пабудаваць спецыяльны завод для выпуску такіх дэфіцытных прадуктаў, як воск, парафін, пек. Аднаго толькі бензолу можна будзе выпрацоўваць больш чым 200 тон. Гэтым бензолам можна забяспечыць не толькі ўвесь аўтатранспарт шклозавода, але і яшчэ поўдзесятка прадпрыемстваў горада.

Апрача таго, завод выпускае фінольныя воды, якія засмечваюць калгасныя палі, зніжаюць ураджайнасць іх. Ад гэтага церпяць не толькі калгасы, але і сам завод, які вымушан штогод выплачваць сельскагаспадарчым арцелям да 100 тыс. рублёў штрафу. Пры пабудове-ж завода для апрацоўкі смалы можна будзе абясшкодзіць і выпускаемыя воды.

Промкааперацыя заклікана шырока скарыстаць усе адыходы дзяржпрамысловасці і максімальна забяспечыць спажыўца таварамі шырокага спажывання. Гэта асноўная задача арцелямі горада пакуль што выконваецца слаба. Калі промарцелі і атрымліваюць некаторыя адыходы, то толькі не з гомельскіх прадпрыемстваў. 34 промарцелі працуюць у большасці на прывазной сыравіне, у той час калі адыходы мясцовых прадпрыемстваў не скарыстоўваюцца. План за 9 месяцаў арцелямі промкааперацыі выканан толькі на 93,4 проц.

Рад арцеляў Белкаапінсаюза працуе нездавальняюча. Арцель «Другая пяцігодка» амаль зусім не мае сыравіннай базы.

Вытворчасць тавараў шырокага спажывання расце, але яна яшчэ пакуль-што не паспявае за растучымі запатрабаваннямі працоўных. Наша прамысловасць, прамысловая кааперацыя маюць невычарпальныя рэзервы для далейшага павелічэння вырабу прадметаў шырспажыву. Пры ўмелым гаспадарчым скарыстанні іх і бальшавіцкай настойлівасці мы можам даць совецкаму спажыўцу дадаткова на сотні тысяч рублёў розных вырабаў шырокага спажывання.

М. Т. ФІНАГЕНАЎ,
дэпутат Вярхоўнага Совета СССР.

УНУТРАНАЕ СТАНОВІШЧА ЯПОНІІ

Прайшло ўжо паўтара года з таго часу, як японскі імперыялізм пачаў разбойніцкую вайну ў Кітаі.

У рэзультаце зацяжной вайны ўнутранае становішча Японіі надзвычай абвастрылася. Найбольш цяжкія ўдары вайна нанесла працоўным масам. Кіруючыя кругі Японіі пастараліся перакласці цяжар вайны на плечы рабочых і сялян.

Расходы на вайну ў Кітаі, дасягнуўшыя к сучаснаму моманту амаль васьмі мільёнаў іен, асноўным сваім цяжарам лягла на японскі народ. Адной з галоўных крыніц пакрыцця велізарных расходаў, звязаных з вайной, з'яўляюцца ўнутраныя пазыкі. Размер дзяржаўнага доўгу Японіі, па даных японскай прэсы, перавысіў ужо 14 мільярдаў іен. Аблігацыі ваенных пазык, распаўсюджваемыя ў поўпрымусовым парадку сярод усіх слаёў японскага насельніцтва, падрываюць і без таго мізэрны бюджэт японскага працоўнага.

Японскія фінансы падвергліся ў рэзультаце вайны вельмі адчувальным патрасенням. Вайна прад'явіла павышаныя патрабаванні на імпартную сыравіну для ваеннай прамысловасці, што выклікала ўзмоцненую ўцечку золата з запасаў Японскага банка. Па апошніх даных, Японія вывезла ў сувязі з зацягнуўшайся вайной у Кітаі 70 проц. свайго залатога запасу. Спроба пакрыць пасіўны гандлёвы баланс павелічэннем здабычы золата можа даць толькі кароткачасовае аблягчэнне і не аслабіць фінансавага напружання краіны.

Японія і ў мірны час моцна залежала ад загранічнага ўвозу такіх важнейшых відаў сыравіны, як вугаль, нафта, металічны лом, бавоўна, шэрсць і інш. У даваенны час японцам так удавалася зводзіць канцы з канцамі за кошт узмоцненага вывазу за граніцу вырабаў японскай прамысловасці, галоўным чынам лёгкай. Ва ўмовах вайны імпарт сыравіны прышлося намнога павялічыць, тады як экспартныя магчымасці японскай прамысловасці рэзка скараціліся. Так, па не зусім дакладных даных англійскага журнала «Эканаміст», вываз японскіх тавараў за граніцу за першае паўгоддзе 1938 года ўпаў на 20 проц. параўнальна з тым-жа перыядам 1937 года.

Скарачэнне японскага экспарта тлумачыцца некалькімі прычынамі. Экспартныя галіны прамысловасці, існуючыя ў асноўным на сыравіне, якая ўвозіцца з-за граніцы (напрыклад, тэкстыльная прамысловасць), зараз амаль поўнасцю пазбавіліся гэтай сыравіны з прычыны рэзкага скарачэння яго ўвозу. Па даных замежнай прэсы, імпарт бавоўны з Амерыкі ў Японію ў 1938 годзе скараціўся на 60 проц. З другога боку, попыт на японскія тавары за граніцай моцна ўпаў як з прычыны пачаўшагася ў ЗША эканамічнага крызісу, так і ў рэзультаце байкоту японскіх тавараў, які праводзіцца ў радзе краін. Да гэтага трэба дадаць, што ў сувязі з вайной з экспартнага гандлю Японіі выпаў вельмі выгадны пакупнік — Кітай.

Ужо к пачатку бягучага года перад Японіяй узнікла небяспека вычарпання залатога запасу, а, значыцца, і патрасення ўсёй фінансавай сістэмы краіны. Японскі ўрад стаў яшчэ больш націскаць на народныя масы. Ён абвясціў рэжым суровай эканоміі, прабуючы такім шляхам задаволіць шалёна растучы попыт ваеннай прамысловасці на сыравіну. Аднак гэтыя меры чакаемага эфекту не даюць. Японцы стаяць перад неабходнасцю скарачаць закупку сыравіны якраз у такі момант, калі вайна ў Кітаі прымае ўсё больш жорсткі характар і калі ў ваенных матэрыялах адчуваецца ўсё больш вострая патрэба. Ужо ў першым паўгоддзі 1938 года ўвоз сыравіны для ваеннай прамысловасці ўпаў параўнальна з тым-жа перыядам 1937 года на 35—40 проц. Далейшая зацяжка вайны ў Кітаі немінуча прымусіць японскі ўрад зрасходваць залатыя запасы, што выкліча патрасенне ўсяго гаспадарчага жыцця краіны.

Ад вайны выйграла толькі буйная буржуазія. Сярэдняя і дробная буржуазія пацярпела ад вайны. Справа ў тым, што дробная і сярэдняя прамысловасць неваеннага значэння была амаль поўнасцю пазбаўлена імпартнай сыравіны і таму згарнула сваю дзейнасць. Так, баваўняная прамысловасць скараціла выпуск прадукцыі на 50—60 проц., а некаторыя іншыя галіны лёгкай прамысловасці скараціліся яшчэ больш. Заняпаду дробнай і сярэдняй прамысловасці спрые таксама і яе цяжкае фінансавае становішча, бо ўрад забараніў банкам крэдытаваць неваенныя галіны прамысловасці. У рэзультаце згортвання лёгкай прамысловасці на вуліцу выкінута каля 800 тысяч рабочых. Апрача таго, каля 500 тысяч дробных гаспадарнікаў і дробных гандляроў закрылі свае прадпрыемствы. Многія служачыя гандлёвых прадпрыемстваў таксама сталі беспрацоўнымі.

Але найбольш моцныя ўдары вайна нанесла рабочаму класу Японіі. Павышэнне цэн на 50—60 проц. на такія асноўныя прадукты харчавання, як рыба, гародніна, рыс, пагоршыла і без таго мізэрнае харчаванне рабочай сям'і. Значна падняліся ў цане вопратка, абутак, жыллё і паліва. Знізілася якасць прадметаў шырокага ўжытку, што знізіла тэрміны іх службы. Апошняя акалічнасць ставіць рабочую сям'ю перад неабходнасцю дадатковых затрат на пакупку новых рэчаў. Ад 5 да 10 проц. заработку рабочай сям'і адрываецца на ўсякія поўпрымусовыя зборы, афяраванні і ваенныя падаткі.

У асабліва цяжкім становішчы знаходзяцца рабочыя, занятыя ў неваеннай прамысловасці. Значная частка з іх папоўніла ўжо сабой рады беспрацоўных, другая частка стаіць напярэдадні звальнення і працуе няпоўны рабочы дзень, атрымліваючы рэзка зніжаную заработную плату. Па крайняй меры, 4 мільёны чалавек у той ці іншай ступені закранута крызісам неваенных галін прамысловасці.

Скарыстоўваючы розніцу ў становішчы параўнальна больш высока аплачваемых рабочых і масы малакваліфікаваных рабочых, японская ваеншчына і буйная буржуазія імкнуцца расколоць рады пролетарыята і пасеяць шавіністычныя настроі сярод рабочых. Ваеншчыне і буржуазіі ўдалося прыцягнуць на свой бок японскую соцыял-дэмакратычную партыю (Сякай Тайсюто), апіраючуюся пераважна на верхавінку рабочых, занятых у ваеннай прамысловасці.

Вайна ў Кітаі нясе разарэнне японскай сельскай гаспадаркі і асабліва яго бядняцка-серадняцкай частцы. З сельскай гаспадаркі із'ята для арміі каля 750 тысяч найбольш працаздольных людзей і каля 40 проц. рабочай жывёлы. Рост цэн на хімічныя ўгнаенні, так неабходныя японскай сельскай гаспадарцы, зрабіў угнаенні амаль недаступнымі для бядняцкіх і серадняцкіх гаспадарак. Гнёт трайных (дзяржаўных, прэфектурных і мясцовых) падаткаў, бясконцыя паборы і «афяраванні» на патрэбы вайны, вялікі разрыў паміж цэнамі на прамысловыя вырабы і сельскагаспадарчыя прадукты, незаплатныя даўгі, даходзячыя часамі да 1000 іен на сялянскі двор, — усе гэтыя фактары гібельна ўплываюць на сельскую гаспадарку Японіі. Да таго-ж, у сувязі з закрыццём тэкстыльных фабрык, у вёску вярнуліся дзесяткі тысяч работніц, звольненых з фабрык. Яны прынеслі з сабой даўгі і хваробы і кладуцца цяжкай абузай на сваіх абяднеўшых сваякоў.

Гібельны ўплыў вайны на сельскую гаспадарку сказаўся на ўраджайнасці рысу, пшаніцы і іншых сельскагаспадарчых культур. Па ацэнцы японскага друку ўраджай рысу, гэтай важнейшай сельскагаспадарчай культуры Японіі, ацэньваецца ў гэтым годзе на 10 проц. ніжэй леташняга. Моцны ўдар нанесен японскаму шаўкаводству: збор шаўковых коканаў упаў амаль на 30 проц. параўнальна з мінулым годам.

Пагоршанне эканамічнага становішча Японіі, прагрэсіруючае абядненне працоўных мас не магло не выклікаць абвастрэння соцыяльных супярэчнасцей сярод насельніцтва. Шырокія слаі насельніцтва Японіі ўсё больш пераконваюцца ў тым, што ім вайна прынесла толькі лішэнні і крывавыя афяры. Вайна становіцца ўсё больш непапулярнай у вачах народных мас. Разам з ростам нездавальнення вайной расце і нянавісць японскага народа да падпальшчыкаў вайны — японскай ваеншчыны і буржуазіі.

Японскі пролетарыят узмацніў барацьбу за паляпшэнне свайго становішча. Схлынуўшая было к пачатку вайны пад націскам жорсткага тэрору стачачная хваля ў 1938 годзе зноў пачала расці. У снежні 1937 года было 44 канфлікты на прадпрыемствах, у красавіку 1938 года іх было ўжо 77, а ў маі — 83. Характэрна, што ў 1938 годзе колькасць стачак у Японіі вырасла таксама і на прадпрыемствах ваеннай прамысловасці. Вясной і летам гэтага года пракацілася хваля паспяховых стачак на электрычных прадпрыемствах у Токіо, на суднабудаўнічых верфях у Сідзуока, на прадпрыемствах Кавасакі і інш. Значную вострасць набыла барацьба беспрацоўных, якая часта суправаджаецца крывавымі сутычкамі з паліцыяй. У радзе пунктаў беспрацоўныя ў адказ на адмаўленне ў прадастаўленні работы грамілі біржы працы.

Такім чынам, не гледзячы на нечуваны тэрор, арышты, сваволле паліцыі і жандармерыі, баявы дух рабочага класа Японіі няспынна расце.

Аналагічны малюнак можна назіраць і ў вёсцы. З пачатку 1938 года паступова павялічваецца колькасць арэндных канфліктаў, зменшыўшыхся было ў пачатковы перыяд вайны. Сялянства ўсё больш востра выражае варожыя адносіны да вайны. Вядомы шматлікія выпадкі адмаўлення ад яўкі па мабілізацыі. Бацькі інструктуюць прызываемых сыноў, як пазбавіцца ад ваеннай службы. Асаблівага напружання дасягае абстаноўка ў моманты праводаў чарговых партый мабілізаваных. Справа дайшла да таго, што міністэрства ўнутраных спраў забараніла провады. Часта антываенныя настроі праяўляюцца ў выглядзе масавых пратэстаў і выступленняў супроць улад. Так, напрыклад, у адной вёсцы селянін зрабіў заўвагу, асуджаючую вайну. Паліцыя стала яго неадкладна дапытваць. Збегліся суседзі гэтага селяніна і прагналі паліцэйскіх. Нярэдкі выпадкі актыўных выступленняў сем'яў мабілізаваных, патрабуючых звароту сваіх кармільцаў.

Аб непапулярнасці ваенна-фашысцкай авантуры ў Кітаі сярод японскай інтэлігенцыі можна меркаваць хоць-бы па таму факту, што многія прафесары і пісьменнікі арыштаваны за антываенныя выступленні.

Рост антываенных настрояў ва ўсіх слаях японскага народа выклікае жорсткія рэпрэсіі з боку мілітарысцкай клікі, ператварыўшай усю краіну ў канцэнтрацыйны лагер. Арышты па малейшаму поваду — вельмі пашыраная з'ява ў цяперашняй Японіі. Самае нявіннае «непатрыятычнае» выказванне, слабая спроба крытыкі ваеншчыны, нават проста гутарка аб вайне служаць дастатковым поваадам для арышту і праследвання. Аднак, не гледзячы на ўсе рэпрэсіі, японскай ваеншчыне не ўдаецца прыпыніць рост незадавальнення ў масах. Лішэнні, жабрацтва і стомленасць, выкліканыя вайной, робяць сваю справу. Народ пачынае актывізаваць барацьбу за свае жыццёвыя інтарэсы. Усё больш голасна раздаюцца патрабаванні аб хутчэйшым сканчэнні вайны. Барацьба працоўных Японіі прымае ўсё больш згуртаваны і масавы характар.

Нельга, аднак, пераацэньваць нарастаючыя антываенныя настроі народных мас Японіі. Майстэрска арганізаваны абман, раз'юшаная шавіністычная прапаганда, замоўчванне паражэнняў і раздуванне поспехаў японскіх войск у Кітаі, утойванне ад народа небяспек, з якімі звязан цяперашні стан эканомікі краіны, — усё гэта пакуль яшчэ аказвае ўплыў на народныя масы і некалькі прытупляе іх актыўнасць. Тым не менш зусім відавочна, што па меры зацягвання вайны ў Кітаі, па меры прадаўжэння авантурыстычнай палітыкі японскай ваеншчыны немінуч рост ваенных і эканамічных труднасцей, немінуча далейшае абядненне мас. А гэта багата на вельмі сур'ёзныя вынікі для ўсёй палітычнай сістэмы Японіі.

Ю. ЯРЦЭЎ.

ДЭКЛАРАЦЫЯ ЧЭХАСЛАВАЦКАГА ЎРАДА

ПРАГА, 13 снежня. (ТАСС). Сёння адбылося пасяджэнне чэхаславацкай палаты дэпутатаў. У агалошанай прэм'ер-міністрам Беранам урадавай дэкларацыі намечаны асноўныя напрамкі знешняй і ўнутранай палітыкі ўрада.

Закранаючы міжнароднае становішча Чэхаславакіі і бліжэйшых перспектыў яе знешняй палітыкі, Беран заявіў, што Чэхаславакія «не будзе прадаўжаць лінію, якую праводзіла ў верасні бягучага года». «Першай задачай урада, — указаў Беран, — будзе ўрэгуляванне ўзаемаадносін з самым буйным суседам — Германіяй. Па гэтай лініі яшчэ не ўсе пытанні вырашаны. Мяркую, што прамы кантакт дзяржаўных дзеячоў абодвух краін прывядзе да здавальняючага вырашэння ўсіх пытанняў нашых узаемаадносін».

Далей Беран спыніўся на пытанні аб устанаўленні «добрасуседскіх» адносін з Польшчай і Венгрыяй, выказаўшы ўпэўненасць, што «перагаворы, якія зараз вядуцца, прывядуць да станоўчых рэзультатаў». Адзначыўшы неабходнасць далейшага ўмацавання прыязных сувязей з Румыніяй і Югаславіяй, Беран заявіў па адрасу Італіі: «Мы рады, што маем магчымасць далей умацоўваць нашу дружбу з Італіяй. Рым вельмі добра разумее наша становішча. Да яго голасу мы заўсёды будзем уважліва прыслухоўвацца».

У галіне ўнутранай палітыкі дэкларацыя ставіць наступныя задачы: завяршэнне дэмабілізацыі арміі, забеспячэнне работай бежанцаў з акупіраваных Германіяй, Польшчай і Венгрыяй раёнаў, гаспадарчае будаўніцтва, «рэформу справы сацыяльнага забеспячэння і страхавання ад беспрацоўя» (увядзенне прымусовай працы ў лагерах і інш.). Дэкларацыя высоўвае таксама задачу «рэарганізацыі», г. зн. уніфікацыі друку, радыё, тэатра і т. д.

Далей у галіне ўнутранай палітыкі ўрадавая дэкларацыя яўна намякае на падрыхтоўку роспуску комуністычнай партыі. Прычым падкрэсліваецца, што ўрад будзе дзейнічаць «рашуча і быстра», у першую чаргу па лініі уніфікацыі ўсяго ўнутранага рэжыма — прымусовага аб'яднання ўсіх арганізацый: профсаюзаў, кааперацыйных, культурных і інш. Для вырашэння ўсіх гэтых задач урад патрабуе ад парламента прадастаўлення яму надзвычайных поўнамоцтваў.

Пасля агалашэння ўрадавай дэкларацыі на пасяджэнні палаты быў зачытан законапраект аб надзвычайных поўнамоцтвах, падпісаны прэм'ер-міністрам Беранам і міністрам унутраных спраў Фішэрам.

ДАЛЕЙШАЯ ФАШЫЗАЦЫЯ СЛАВАКІІ

ПРАГА, 13 снежня. (ТАСС). Розныя слаі насельніцтва Славакіі выражаюць рэзкае нездаволенне палітыкай фашысцкага ўрада і тэрарыстычнымі метадамі падрыхтоўкі «выбараў» у аўтаномны парламент (выбары павінны адбыцца 18 снежня). У апошнія дні ў Браціславе, Трэнчыне і іншых гарадах Славакіі карыстаецца вялікім поспехам нелегальная лістоўка, якая заклікае праўнае насельніцтва галасаваць супроць палітыкі Сідора, вядучага Славакію да катастрофы і заняволення яе фашысцкай Германіяй. Лістоўка адкрыта распаўсюджвалася і абмяркоўвалася на прадпрыемствах і будоўлях. У сувязі з гэтым па распараджэнню славацкага ўрада праведзены арышты сярод актывістаў антыфашысцкіх партый.

Трэцяга дня фашысцкая «нямецкая партыя» (былая генлейнаўская) арганізавала ў горадзе Ніжне-Медзеў «перадвыбарчы» мітынг і дэманстрацыю. На дэманстрацыю прыбыў у суправаджэнні 200 узброеных штурмавікоў лідэр «нямецкай партыі» — статс-сакратар славацкага ўрада Кармазін. Насельніцтва горада аказала супраціўленне фашыстам і паспрабавала сарваць арганізаваны імі мітынг. Кармазін і штурмавікі былі закіданы каменнямі. Адбылася ўзброеная сутычка, у рэзультаце якой Кармазін і яшчэ адзін чалавек былі цяжка ранены, шмат нямецкіх фашыстаў і многія з мясцовага насельніцтва лёгка ранены. Інцыдэнт быў скарыстан венгерскімі пагранічнымі ўладамі (Ніжне-Медзеў знаходзіцца ў адным кілометры ад новай чэхаславацка-венгерскай граніцы), якія перакінулі групу ўзброеных вінтоўкамі і рэвальверамі тэрарыстаў. Сутычка прыняла характар сапраўднага бою. Пры дапамозе прыбыўшых часцей рэгулярнай арміі венгерскія тэрарысты былі выгнаны з чэхаславацкай тэрыторыі.

КОРСІКА

(ДАВЕДКА)

За апошні час Італія адкрыта патрабуе далучэння французскай Корсікі да «Італьянскай імперыі». Гэта пытанне займае значнае месца ў захватніцкіх планах італьянскага фашызма, які імкнецца ператварыць Міжземнае мора ў «італьянскае возера».

Што прадстаўляе з сябе Корсіка?

Гэта — востраў у заходняй частцы Міжземнага мора. Належыць ён Францыі і складае французскі дэпартамент той-жа назвы. Корсіка аддзелена ад італьянскага вострава Сардыніі (размешчанага к поўдню ад Корсікі) пралівам Баніфачо шырынёй у 12 кіламетраў.

Плошча Корсікі роўна 8.722 квадратным кіламетрам. Востраў выцягнут з поўначы на поўдзень (даўжыня 183 кіламетры). У заходняй і цэнтральнай частцы вострава цягнецца горны ланцуг. Насельніцтва (па даных 1936 года) складае 322.584 чалавекі.

Корсіка — эканамічна адсталы сельскагаспадарчы раён. Галоўныя заняткі насельніцтва — жывёлагадоўля (авечкі, козы, аслы, мулы). Чвэрць тэрыторыі вострава займаюць лугі і горныя пасбішчы. Глеба Корсікі пладародная, але апрацоўваецца толькі палавіна ўсіх выгадных зямель. Прамысловасць амаль не развіта, хоць на востраве ёсць значныя запасы выкапняў (вугаль, волава, медзь).

На заходнім узбярэжжы вострава развіта садоўніцтва (цытрусавыя і аліўковыя дрэвы). Значна развіта рыбалоўства (тунец, сардзіны) і здабыча каралаў.

Прадметамі вывазу з'яўляюцца: паўднёвыя фрукты, віно, аліўковае масла, мёд. Галоўны горад вострава — порт Аяччо (радзіма Напалеона I) мае 24 тысячы жыхароў.

Корсіка размешчана за 170 кіламетраў ад паўднёвых берагоў Францыі. Ад берагоў Італіі (Тоскана) яе аддзяляе толькі 80 кіламетраў, а ад італьянскай Сардыніі — толькі вузкі праліў Баніфачо. Адсюль стратэгічнае значэнне Корсікі як магчымай ваенна-паветранай і марской базы для кантролю ў паўночна-заходняй частцы Міжземнага мора. У руках Італіі Корсіка таксама магла-б быць скарыстана для ваеннага выступлення супроць Францыі, бо ад яе адкрыт шлях на паўднёвы ўсход Францыі. Вядомую ролю можа адыграць Корсіка і як крыніца сыравіны.

11 снежня ў Менску пачаўся трохтыднёвік савецкай медыцыны. Для ўдзелу ў трохтыднёвіку з Масквы прыехалі буйныя спецыялісты медыцыны — заслужаны дзеяч навукі праф. М. П. Канчалоўскі, праф. І. П. Разенкоў, заслужаны дзеяч навукі праф. В. С. Левіт і праф. Ю. М. Лазоўскі.

НА ЗДЫМКУ: заслужаны дзеяч навукі праф. В. С. Левіт, прафесары І. П. Разенкоў і Ю. М. Лазоўскі сярод беларускіх работнікаў медыцыны. Сядзяць (злева направа): праф. Лазоўскі, праф. Маркаў, праф. Разенкоў, нарком аховы здароўя БССР тав. Новікаў і праф. Левіт. Стаяць (злева направа): праф. Пітоў, праф. Ветохін, дацэнт Ліпец, акадэмік Гаусман, праф. Леонаў, праф. Шапіра і праф. Сітэрман.

Фото Л. Мазелева (СФ).

НА СЕСІІ АКАДЭМІІ НАВУК БССР

Учора, 14 снежня, на ранішнім пасяджэнні сесіі Акадэміі навук БССР былі заслуханы навуковыя паведамленні тт. Марозава, Кляшчэвіча, Маркаўца і Сяргеенкі аб раслінных хваробах, палявых і свірнавых шкодніках і барацьбе з імі.

Кандыдат біялагічных навук тав. А. Ф. Маркіевец гаворыць аб тым, што прыводзіць да распаўсюджвання кляшча ў БССР, аб мерах барацьбы з ім. Кляшчы прыносяць вялікую шкоду. Яны знішчаюць зародак у зярне, што прыводзіць да зніжэння ўсхожасці. Так, у насеннай пшаніцы, заражанай трэцяй ступенню кляшча, усхожасць даходзіць толькі да 50 проц. Кляшчы не паражаюць зярно з цэлай, непапсаванай абалонкай.

Галоўным сродкам барацьбы з кляшчом з'яўляюцца прафілактычныя мерапрыемствы. Зярно патрэбна захоўваць сухім і нябітым, ачышчаць яго. Складскія памяшканні, такі, машыны і тару трэба трымаць у адпаведных санітарна-гігіенічных умовах.

Даклад на тэму «Шкоднікі запасаў зярна і меры барацьбы з імі» зрабіў прафесар Маскоўскага дзяржаўнага універсітэта тав. З. С. Радзіонаў.

Пасля навуковага паведамлення тав. Федарэнчыка пра сучасныя даныя аб абароне зерневых і тэхнічных культур супроць іржаўчыны, пачаліся спрэчкі.

Першым атрымаў слова знатны камбайнер тав. В. Ф. Гараўцоў (Жлобінская МТС), які сёлета за сезон на камбайне «Комунар» убраў зерневых з 474 гектараў.

— Багаты сталінскі ўраджай патрабуе своечасовай уборкі, без страт, — гаворыць тав. Гараўцоў. — Калі-ж ураджай убіраецца ўручную або коннымі жняяркамі, то дапускаюцца вялікія страты.

Далей тав. Гараўцоў падрабязна спыняецца на метадах сваёй работы на камбайне «Комунар». Добрае веданне машыны, скарыстанне вопыту перадавых камбайнераў, правільны падбор і расстаноўка людзей, добрая падрыхтоўка ўчастка для камбайнавай уборкі, — усё гэта забяспечыла яму поспех у рабоце.

Тав. Гараўцоў заканчвае сваё выступленне словамі:

— У будучым годзе на камбайне «Сталінец» убяру 700 гектараў.

Тав. Ф. К. Цецераў (Усесаюзны інстытут раслінаводства) у сваім выступленні ўказвае, што недастаткова аддаецца ўвагі садоўніцтву.

Аб значэнні кармовых траў у севазвароце гаворыць тав. Сувораў (Усесаюзны інстытут раслінаводства). Ён падкрэслівае, што Акадэміі навук і Наркамзему БССР патрэбна сканцэнтраваць увагу на развіцці насенневодства канюшыны, арганізацыі сортавыпрабавання мясцовай канюшыны, шырэйшым асвятленні ў літаратуры агратэхнікі догляду канюшыны.

Дацэнт Горацкага сельскагаспадарчага інстытута тав. І. Ф. Грыдзін гаворыць аб тым, што некаторыя калгасні БССР на ўласных гародах сеюць гарбузы, дыні і голанасенную тыкву. Пытаннем-жа масавага развядзення ў калгасах гэтых новых каштоўных гародных культур ніхто не займаецца.

Тав. Ц. Ц. Сухенка (Турская даследчая станцыя) крытыкуе Акадэмію навук і Наркамзем БССР за недастатковую ўвагу адзінай у рэспубліцы даследчай трава-насенневодчай станцыі. Для Турскай даследчай станцыі не выдзелены апорныя пункты. На рад каштоўных мерапрыемстваў не адпушчаны сродкі. Няма адпаведнага навуковага кіраўніка даследчай станцыяй.

У спрэчках таксама выступілі тт. Дзмітрук (плодагароднае поле), Хлапіцкі (старшы аграном будакашалеўскага райза), Тульжэнкова (Усесаюзны інстытут раслінаводства), Скорапанаў (Горацкі сельскагаспадарчы інстытут) і інш.

На працягу пяці дзён сесія Акадэміі навук БССР заслухала 12 дакладаў і 21 навуковае паведамленне. Сёння па ўсіх дакладах будуць прыняты рэзалюцыі.

ЗАКРЫЛАСЯ НАВІГАЦЫЯ

ГОМЕЛЬ. 14 снежня закрылася навігацыя ў басейне Днепра-Дзвінскага рачнога параходства. Сёння ў 5 гадзін раніцы з Кіева на прыстань Чэрнобыль прыбыў апошні тавара-пасажырскі параход «Беларусь». Увесь флот параходства згодна графіка расстаўлен на зімні рамонт.

Навігацыйны план параходствам у тонах выканан на 101 процант. Перавезена грузаў на 30 процантаў больш чым у мінулым годзе. Значна больш пушчана плытоў і перавезена металу і вугалю.

У бягучым годзе шырока прымянялася буксіроўка плытоў малымі буксірамі. 50-сільны буксір цягнуў плыты вагою ў 1.200 тон пры норме 600—700 тон. У лістападзе па Сожу быў пушчан плыт на адлегласць у 180 кіламетраў. Даўжыня плыта ў два разы перавышала норму. Вёў яго параход «Фрунзе» пад камандай вопытнага капітана тав. Дорахава.

—О—

МУЗЫКА БЕЛАРУСКІХ КАМПАЗІТАРАЎ НА ТВОРЫ Т. Г. ШЭЎЧЭНКА

У сувязі з набліжэннем 125-годдзя з дня нараджэння геніяльнага песняра Украіны Т. Г. Шэўчэнка, беларускія кампазітары напісалі музыку на рад твораў паэта.

Кампазітар т. Шчэглоў напісаў для хора і аркестра музыку на творы Шэўчэнка — «У агародзе пастэрнак» і «Рассцяліся мая ніва». Кампазітар т. Сакалоўскі напісаў музыку на тэкст твора Шэўчэнка «Калі-б мне ды чаравічкі» для выканання жаночым хорам.

Напісаныя музыкальныя творы былі выкананы ў саюзе савецкіх кампазітараў БССР і атрымалі добрую ацэнку.

—О—

РЭКАНСТРУКЦЫЯ РЭЧЫЦКАГА РАДЫЁВУЗЛА

РЭЧЫЦА. У Рэчыцы заканчваецца рэканструкцыя гарадскога радыёвузла. Устаноўлена магутная апаратура.

Пасля рэканструкцыі радыёвузел зможа абслугоўваць да 5000 радыёкропак замест існуючых 2 тысяч. Будуць радыёфікаваны бліжэйшыя калгасы і сельсаветы раёна.

ФОТАВІТРЫНА „20 ГОД БССР“

У менскіх кінотэатрах арганізоўваюцца фотавітрыны, якія ў фото і дакументах адлюстроўваюць барацьбу беларускага народа пад кіраўніцтвам партыі Леніна—Сталіна за ўтварэнне БССР. У дні святкавання на ўскраінах горада — у Грушаўскім пасёлку, на Старажоўцы і інш. — намечана наладжванне адкрытых кіносеансаў з дэманстраваннем фільмаў «За Савецкую радзіму», «Мы з Кранштата», «11 ліпеня», «Граніца на замку».

У дамах соцыялістычнай культуры, клубах, школах Менскай вобласці будуць арганізаваны спецыяльныя дзіцячыя кіносеансы. Больш 125 гукавых і нямых кінаперасовак абслужаць у дні свята самыя аддаленыя населеныя пункты вобласці.

—О—

СУСТРЭЧА КАПІТАНА-ОРДЭНАНОСЦА З ЗЕМЛЯКАМІ

ЧАВУСЫ. (Кар. «Звязды»). З Далёкага Усхода ў госці на радзіму ў калгас «Маяк», Сушчаўскага сельсовета, прыехаў удзельнік хасанскіх баёў капітан-ордэнаносец Сяргей Філіпавіч Навасельцаў.

Свайму знатнаму земляку калгаснікі калгаса «Маяк» наладзілі цёплую сустрэчу.

12 снежня адбылася сустрэча ордэнаносца тов. Навасельцава з працоўнымі г. Чавусы.

—О—

УСЕБЕЛАРУСКАЯ НАРАДА САНІТАРНЫХ УРАЧОЎ

Сёння ў Барысаве адкрываецца ўсебеларуская нарада санітарных урачоў. У яе рабоце прымуць удзел да 200 чалавек — санітарных урачоў, начальнікаў санітарных станцый, прадстаўнікоў Наркамата асветы, Наркамата комунальнай гаспадаркі, Наркамзема, санітарных служб чыгунак БССР. Нарада абмяркуе пытанне аб далейшым паляпшэнні санітарнага становішча рэспублікі і намеціць мерапрыемствы на 1939 год.

—О—

ДЗЕННІК

11 канферэнцыя комсамола Сталінскага раёна адкрываецца 15 снежня, у 7 гадзін вечара, у памяшканні клуба металістаў (вул. Кірава, 12).

Сёння, у 7 гадзін вечара ў Доме партактыва (вялікая зала), адбудзецца лекцыя на тэму: «Н. Г. Чарнышэўскі (жыццё і дзейнасць)».

Лекцыю чытае навуковы работнік Акадэміі навук А. Б. Маслоўскі.

Уваход свабодны.

Сёння, у 7 гадзін вечара, у кабінеце друку Дома партактыва адбудзецца кансультацыя для рэдактараў многатыражак і насценгазет па пытанню выпуску юбілейных нумароў газет у сувязі з XX-годдзем утварэння БССР. Уваход з вул. Энгельса (пакой № 18).

Вык. абавязкі адказнага рэдактара Д. Т. ЛЕБЕДЗЕЎ.

СЁННЯ Ў ТЭАТРАХ І КІНО:

Белдзяржрамтэатр — Капрына Жарнасек (абанемент № 39); Дзяржаўны яўрэйскі тэатр БССР — Суламіф (абанемент № 4); кінотэатр «Чырвоная зорка» — Александр Неўскі; кінотэатр «Родина» — «Великое зарево»; кінотэатр «Інтэрнацыянал» — «Если завтра война...»; кінотэатр «Спартак» — «Остров сокровищ»; Дзіцячы кінотэатр — «Друзья»; кінотэатр «Навіны дня» — 1. Артылерысты. 2. Журнал Маскоўскай студыі кінохронікі № 54. 3. «Три мушкетера».

ПАЗЫКА ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ САЮЗА ССР

БЯСПРОЙГРЫШНЫ ВЫПУСК

ДАВЕДАЧНАЯ ТАБЛІЦА ЧАЦВЕРТАГА ТЫРАЖА ВЫЙГРЫШАЎ

Тыраж праводзіўся 11—12 снежня 1938 г. у г. Разані.

У ЧАЦВЕРТЫМ ТЫРАЖЫ ВЫЙГРЫШАЎ ПАЗЫКІ ЎМАЦАВАННЯ АБАРОНЫ САЮЗА ССР ВЫЙГРЫШЫ ВЫПАЛІ НА НАСТУПНЫЯ НУМАРЫ СЕРЫЙ І АБЛІГАЦЫЙ ва ўсіх 53-х разрадах бяспройгрышнага выпуску пазыкі (у суму выйгрыша ўключаецца нарыцацельны кошт аблігацыі):

№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша у рублях	№№ серый	№№ аблігацый	Размер выйгрыша у рублях
20410	1—50	150	29985	1—50	200
20542	1—50	200	30279	49*)	500
20618	42*)	500	30548	20*)	500
20799	1—50	150	31024	1—50	200
21198	1—50	150	31813	1—50	150
21554	1—50	200	32081	1—50	150
21716	39*)	500	32345	1—50	200
21742	18*)	500	32712	1—50	150
21747	43*)	500	32732	13*)	500
21759	1—50	150	33043	1—50	200
21775	02*)	1000	33045	48*)	500
21780	06*)	500	33137	1—50	200
21841	1—50	150	33176	1—50	200
21844	1—50	200	33285	1—50	200
21977	1—50	150	33428	1—50	150
22207	20*)	500	33454	33*)	1000
22870	47*)	1000	33524	1—50	200
22880	24*)	500	33649	1—50	150
22889	34*)	500	34007	50*)	500
22898	1—50	150	34734	1—50	150
23258	40*)	500	35000	25*)	500
23725	42*)	500	35410	33*)	500
23940	1—50	200	35481	37*)	500
24035	20*)	500	35564	05*)	1000
24396	1—50	150	35763	07*)	500
24983	1—50	150	35767	42*)	500
25027	45*)	500	35849	1—50	200
25134	26*)	500	36001	31*)	500
25168	35*)	500	36178	25*)	500
25781	22*)	500	36331	1—50	150
25816	1—50	150	36413	38*)	500
26155	16*)	500	36634	12*)	500
26672	1—50	150	36715	1—50	150
26680	40*)	500	36766	1—50	150
26800	48*)	500	36929	1—50	200
26883	08*)	500	37237	1—50	200
27308	36*)	500	37406	1—50	200
27466	1—50	150	37533	1—50	150
27804	49*)	500	37690	39*)	500
28073	26*)	3000	37979	1—50	200
28156	23*)	500	38023	28*)	500
28210	15*)	500	38399	37*)	500
28326	19*)	500	38446	21*)	500
28786	1—50	150	38641	39*)	1000
28869	15*)	500	38743	16*)	500
28931	1—50	200	38934	01*)	500
29108	23*)	500	38935	1—50	200
29200	34*)	500	38964	18*)	500
29226	33*)	500	39132	1—50	150
29529	23*)	500	39312	1—50	200

*) Астатнія 49 нумароў аблігацый гэтай серыі выйгралі па 150 руб. кожны.

ДА ЎВАГІ ШКОЛ, ДЗЕТСАДОУ, ПІОНЕРСКІХ АРГАНІЗАЦЫЙ, КЛУБАУ, ФАБЗАУМЯСЦКОМАУ, КАЛГАСАУ, СОУГАСАУ І ІНШЫХ АРГАНІЗАЦЫЙ, А ТАКСАМА ПААСОБНЫХ ГРАМАДЗЯН!

НАБОРЫ ЁЛАЧНЫХ УПРЫГОЖАННЯЎ:

№ 1 — 50 руб., № 2 — 105 руб., № 3 — 255 руб.

У КОЖНЫ НАБОР УВАХОДЗЯЦЬ: дзед-мароз, бусы, шары, і іншыя ўпрыгожанні са шкла. Розныя цацкі: ватныя, тэкстыльныя і з сінелькі. Картанажныя цацкі, бінокі, рыбкі, барабанчыкі і іншыя ўпрыгожанні. Флажкі сігналізацыйныя. Зоркі, гірлянды і іншыя мішурныя ўпрыгожанні. Свечы ёлачныя, падсвечнікі з плотнымі заціскамі. Снег штучны ў пакетах і іншыя рознастайныя ёлачныя ўпрыгожанні.

УВАГА: Вырабы з ваты — агнестойкія.

МУЗЫКАЛЬНЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ:

ГАРМОНІКІ ВЕНСКІЯ ДВУХРАДНЫЯ

Венскі двухрадны гармонік Тульскай фабрыкі — 23 клавішы, 12 заёмных басоў, 4-планачны, 2-галосны, стальныя галасы на ад'ёмных планках белага або каляровага лёгкага сплаву, уложаныя на замшы. Корпус паліраван у чорны колер. Мяхі з 2-х бакоў склеены матэрыяй. Рускага строю без футляра — 230 руб. і 255 руб.

Такі-ж Ленінградскай фабрыкі «Красный партизан», стальныя галасы на ад'ёмных кускавых планках у фабрычным футляры — 324 руб.

6-планачныя рускага строю, 3-галосныя Тульскай фабрыкі з перламутравай кветкай на корпусе і металічнай гравіраванай плёнкай на грыфе, без футляра — 415 руб. і 472 руб.

Храматычнага строю, 2-радны, 23 клавішы, 12 басоў, 4-планачны—309 руб.

Такі-ж, 6-планачны—316 руб. 50 к.

БАЯНЫ

Гармонікі 3-радныя, храматычныя, сістэмы «Баян» з маскоўскім размяшчэннем (хватка клавіятуры, 52 клапаны правай рукі (4,5 актавы), з гатовым акампаніментам, 100 басоў па 20 асноўных, дапаможных мажор, мінор і дамінанта. Галасы з лепшай сталі на ад'ёмных планках, Ленінградскай, Маскоўскай фабрык у футляры — 1424 руб. і 1850 руб.

Аднагалосны, 49 клавішаў, 80 басоў, размешчаных у 5 радоў, партатыўны, размер 30х25 см., у футляры — 922 руб.

ПОСЫЛТОРГ

ВЫСЫЛАЕ ПАШТОВЫМІ ПАСЫЛКАМІ

ФУТЛЯРЫ ДЛЯ ГАРМОНІКАЎ

Для двухраднага — 36 руб. 50 к. для баяна — 45 руб., за перасылку баяна (асобна) узімаецца 8 руб.

УВАГА: Усе гармонікі адпускаюцца з плечавым рамнём.

БАЛАЛАЙКІ

Балалайка «Прима» з металічнымі калкамі, 3-струнная — 21 руб. 70 кап., 23 руб., 28 руб., 35 руб. і 60 руб.

Балалайка канцэртная — 113 руб.

Балалайка сольная, формы Налімава, з закрытай механікай—159 р.

Балалайкі 4 і 6-струнныя на 2—7 руб. даражэй 3-струннай.

ГІТАРЫ

Гітары 7-струнныя, фанерныя — 37 руб. 30 кап., 39 руб. 90 кап., 40 руб. і 61 руб.

Такія-ж лепшай работы, упрыгожаныя перламутрам—63 руб. 80 к., 70 руб. 50 кап.

Такая-ж, з цэльнага дрэва, наборны заднічак — 108 руб.

Такая-ж, любіцельская, работы лепшых майстраў, з перламутравай інкрустацыяй — 138 руб. 25 кап.

Тыпу «Сеговия», з цэльнага клёна, накладка палісандравага дрэва, работы лепшых майстраў—128 руб.

Гавайская 4-струнная — 355 руб.

МАНДАЛІНЫ

Плоскія, партугальскага тыпу — 26 руб. 50 кап., 27 руб. 50 кап.

Авальныя, з цэльнага дрэва — 32 руб. і 54 руб. 70 кап.

Упрыгожаныя перламутрам, лепшай работы — 82 руб. 75 кап.

Вышэйшы сорт, работа высокакваліфікаваных майстраў, перламутравая інкрустацыя, мастацкая аддзелка — 116 руб. 75 кап. і 161 р.

Плоскія № 1060 — 124 руб. 75 к.

Поўавальныя — 84 руб.

АРКЕСТРЫ

Домравы 4-струнны на 16 чалавек: пікало — 1, прыма—6, альт—3, тэнар — 3, бас — 2, контрабас — 1 — 1960 руб.

Домрава-балалаечны (вялікарускі) на 15 чал. Домры: пікало — 1, прыма — 5, альт — 2, бас — 1. Балалайкі: секунда — 2, альт — 2, бас — 1, контрабас — 1 — 1540 руб.

Струнны неапалітанскі на 15 чалавек: пікало — 1, мандолы — 4, люта — 2, бас — 1, контрабас — 1, мандаліны — 2, гітары — 4—1635 р.

Струнны змешаны на 13 чалавек: гітары — 4, балалайкі—4, мандаліны — 2, бубен, трэнзель і кастаньеты — 450 руб.

Тое-ж з уключэннем у састаў 1 балалайкі, 1 гітары, сольных — 650 руб. і 800 руб.

Шумавы на 13 чал. — 200 руб.

Шумавы на 16—20 чал. — 300 руб.

Смычковыя інструменты высылаюцца з запасным камплектам струн.

ДЖАЗАВЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ

Банджо-тэнар 4-струнны — 433 р., банджо-гітара 6-струнная — 433 руб.

ПІОНЕРСКІЯ ДЗІЦЯЧЫЯ ІНСТРУМЕНТЫ

Барабан піонерскі з палачкамі — 44 руб. 75 кап., гармошка дзіцячая 17 руб. 25 кап. і 35 руб.

ПАТЭФОНЫ

У стандартнай пасылцы № 32 — цана 437 руб.

У пасылку ўваходзяць: ПАТЭФОН вытворчасці Каломенскага завода, ПЛАСЦІНКІ — 20 шт., ІГОЛКІ — 2 кар., АЛЬБОМ для 20 пласцінак — 1.

ПАТЭФОННЫЯ ПЛАСЦІНКІ

У СТАНДАРТНАЙ ПАСЫЛЦЫ № 33 — цана 84 руб.

У пасылку ўваходзяць ПЛАСЦІНКІ — 20 шт., АЛЬБОМ — 1 (для 20 пласцінак), ІГОЛКІ ПАТЭФОННЫЯ — 2 каробкі. ПЛАСЦІНКІ — У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ: рускія народныя песні, рэвалюцыйныя песні, оперныя арыі, танцы (рускія, заходне-еўрапейскія) у выкананні лепшых вакальных і аркестравых сіл.

НАБОРЫ ПЛАСЦІНАК АДПУСКАЮЦЦА Ў АСАРТЫМЕНЦЕ НАЯЎНЫХ ПЛАСЦІНАК НА НАШЫХ СКЛАДАХ.

ЗІМОВЫ СПОРТ У СТАНДАРТНЫХ ПАСЫЛКАХ

СТАНДАРТНАЯ ПАСЫЛКА «ХОККЕЙ» № 26, цана — 75 руб.

Канькі «Хоккей» адна пара, клюшка хакейная — 1 шт., мячы— 2 шт., рэмні канькавыя — 1 пара, башмакі хакейныя, канькавыя на гумавай падэшве — 1 пара.

СТАНДАРТНАЯ ПАСЫЛКА «АНГЛИЙСКИЙ СПОРТ» № 27, цана — 42 руб.

Канькі «Английский спорт» — 1 пара, рэмні канькавыя — 1 пара, башмакі канькавыя на гумавай падэшве — 1 пара.

СТАНДАРТНАЯ ПАСЫЛКА «СНЕГУРОЧКА» № 28, цана — 55 руб.

Канькі «Снегурочка» — 1 пара рэмні канькавыя — 1 пара, абутак канькавы на гумавай падэшве з каблуком — 1 пара.

АПРАЧА ТАГО, ЁСЦЬ У ВЯЛІКІМ ВЫБАРЫ розныя клубныя ігры: шахматы, шашкі, даміно, новая цікавая ігра «Шахбой», з кіраўніцтвам да яе. Більярды настольныя і інш.

ПАТРАБУЙЦЕ ПРЭЙСКУРАНТЫ.

Да ўвагі заказчыкаў!

1. Цэны ўключаюць усе расходы па ўпакоўцы і перасылцы па тарыфу ў прэдзелах 1-га паштовага пояса. Розніца ў кошце перасылкі ў 2-гі, 3-ці і 4-ы паштовыя паясы ўзімаецца дадаткова.

2. Грошы накіроўвайце паштовым пераводам па адрасу: Москва, ул. Кирова 47/37, «ПОСЫЛТОРГУ» або пералічвайце на разліковы рахунак № 460019 у аперацыйным упраўленні праўлення Дзяржбанка ў Маскве.

3. Заказ пішыце абавязкова на абароце перавода.

4. Адрас для адпраўлення пасылкі ўказвайце падрабязна: вобласць, раён, горад або сяленне, паштовае аддзяленне, вуліца, № дома, прозвішча, імя і імя па-бацьку атрымальніка поўнасцю.

5. Наложаным плацяжом пасылкі не высылаюцца.

ДЗЯРЖАЎНАЯ ФІЛАРМОНІЯ БССР (Клуб імя Сталіна)

17 і 18 снежня КАНЦЭРТЫ

Заслужаная артыстка РСФСР—ордэнаносец Л. П. ОРЛОВА (Мосфільм)

ПРЫМАЮЦЬ УДЗЕЛ:

ЛЕЎ МІРОНАЎ (раяль) І. В. МІШЧАНКА (акардыён арганола).

Білеты ў касе клуба з 12—2 і з 5—9 г. веч.

17/XII — абанемент № 14. 18/XII — абанемент № 15.

Кінотэатр „РОДИНА“

Сёння і штодзень гукавы мастацкі фільм

„ВЕЛИКОЕ ЗАРЕВО“

У файе перад кожным сеансам — выступленні гавай-ансамбля

ПАД КІРАЎНІЦТВАМ Б. І. БОКРУ-КРУПЫШЭВА.

Пачатак сеансаў: 6, 7-45, 9-20 і 11 г. веч.

Касы адкрыты з 1 гадзіны дня.

МЕНСКАМУ ТРЭСТУ СТАЛОВЫХ, РЭСТАРАНАЎ І КАФЭ

патрабуюцца:

КВАЛІФІКАВАНЫЯ КАЛЬКУЛЯТАРЫ, АФІЦЫЯНТЫ, РАБОТНІКІ КАНТРОЛЮ І ВЫСОКАКВАЛІФІКАВАНЫЯ ПОВАРЫ.

Звяртацца: Рэвалюцыйная, 4, Трэст рэстаранаў і кафэ.

ДЫРЭКЦЫЯ.

МЕНСКАМУ ПЕДІНСТЫТУТУ імя Горкага

патрэбны пакоі

для СТУДЭНТАЎ-ЗАВОЧНІКАЎ на 10 дзён.

АПЛАТА ПА ЗГОДЗЕ.

З прапановамі звяртацца ў Менскі педінстытут (Універсітэцкі гарадок, галоўны корпус, пакой № 223, тэл. № 21-929).

Галоўлітбела № К — 5927 Менск, друкарня «Звязды», Савецкая, 40. П. Л. Ш.